

**Eduskunnan
pankkivaltuuston
kertomus
2006**

Helsinki 2007

K 10/2007 vp

EDUSKUNNAN
PANKKIVALTUUSTON KERTOMUS
2006

EDUSKUNNALLE

HELSINKI 2007

ISSN 1237-4334 (painettu julkaisu)
ISSN 1796-9794 (verkkojulkaisu)
EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2007

SISÄLLYS

	Sivu		Sivu
RAHAPOLITIikka JA TALOUS	5	SUOMEN PANKIN HALLINTO JA PANKKIVALTUUSTON KÄSITTELEMIÄ ASIOITA	28
EKP:n rahapolitiikka ja euroalueen talous .	5	Johdanto	28
Maailmantalouden kehitys	5	Lainsäädäntöuudistuksia	29
Euroalueen kehitys.....	6	Hallinto	29
Rahapolitiikka ja euroalueen hintavakaas	7	Johtokunta.....	29
Suomen talous vuonna 2006	9	Pankkivaltuuston kokoonpano	30
Kansantalouden kehitys.....	9	Tilintarkastajat	30
Julkinen talous.....	10	Tilintarkastus.....	30
Hintavakaas Suomessa ja EKP:n rahapolitiikka	10	RAHOITUSTARKASTUS.....	31
SUOMEN PANKIN TOIMINTA.....	13	Johdanto	31
Kansainvälinen toiminta	13	Lainsäädäntöuudistuksia	31
Rahoitusmarkkinoiden vakausanalyysi ja yleisvalvonta	13	Hallinto	31
Rahahuolto.....	14	Rahoitusmarkkinoiden vakaus ja Rahoitustarkastuksen toiminta	32
Tutkimus ja tilastot.....	15	Rahoitusmarkkinoiden kehitys kertomusvuoden aikana	32
SUOMEN PANKIN TILINPÄÄTÖS.....	16	Rahoitustarkastuksen toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutuminen	33
Tase	16	Kansainvälinen kehittämis- ja valvontayhteistyö	34
Tuloslaskelma	18	Rahoitustarkastuksen toiminnan yleinen tehokkuus ja voimavarojen riittävyys	34
Tilinpäätöksen liitteet	19	Eduskunnan pankkivaltuuston arvio Ratan toiminnasta	35
Tilinpäätöksen kommentit.....	21		
Taseen kommentit.....	23		
Tuloslaskelman kommentit	26		

Kertomuksen luvut perustuvat
helmikuussa 2007 käytettävissä
olleisiin tietoihin.

RAHAPOLITIikka JA TALOUS

EKP:n rahapolitiikka ja euroalueen talous

Maailmantalous jatkoi vuonna 2006 jo usean vuoden kestänyttä ripeää kasvuaan. Suurista talouksista kasvu oli erityisen nopeaa Kiinassa, Intiassa ja Venäjällä. Myös Yhdysvaltain ja Japanin taloudet jatkoivat tasaista kasvuaan. Euroalueen kokonaistuotannon kasvuvauhti kiihtyi vuonna 2006 selvästi edellisten vuosien vauhtiin verrattuna ja oli noin 2,7 %. Euroalueen ulkopuolisissa EU-maissa kasvu oli myös nopeaa.

Hintavakauden suhteen euroalueella ei tapahtunut suuria muutoksia. Kertomusvuonna euroalueen inflaatiiovauhti oli sama kuin edellisvuonna eli 2,2 %. Inflaatio hidastui kuitenkin alle 2 prosenttiin loppuvuoden aikana, jolloin myös EKP:n inflaatiotavoite saavutettiin. Merkittävin inflaatiota hidastanut tekijä oli raakaöljyn maailmanmarkkinahintojen kääntyminen laskuun loppuvuoden aikana. Euron ulkoinen arvo pysyi suhteellisen vakaana koko vuoden.

EKP:n rahapolitiikka oli aktiivista. EKP jatkoi joulukuussa 2005 alkanutta asteittaisten koronnostojen sarjaa. Ohjauskorko nousi vuoden 2006 aikana 2,75 prosentista 3,50 prosenttiin. Ohjauskoron noususta huolimatta sekä lyhyiden että pitkien markkinakorkojen taso pysyi varsin matalana eli noin 4 prosentissa koko kertomusvuoden ajan. Reaalikorkojen mataluus piti yllä luottokannan kasvua.

Maailmantalouden kehitys

Maailmantalouden nopea kasvu kertomusvuoden aikana oli laajalla pohjalla. Kasvu ei ollut vain Yhdysvaltain talouden varassa, vaan myös suuret kehittyvät taloudet, kuten Kiina, Intia ja Venäjä, olivat vahvassa kasvussa. Niiden lisäksi myös muut Euroopan ulkopuoliset merkittävät teollisuusmaat, kuten Australia ja Kanada sekä itäisen Aasian pienemmät taloudet, kasvoivat ripeästi. Erityisen nopeaa oli Kiinan talouden kasvu: maan kokonaistuotanto lisääntyi noin 10 %. Taloudellinen kasvu oli suhteellisen voimakasta myös Latinalaisessa Amerikassa, Etelä-Afrikas-

sa ja kaikissa merkittävässä öljyntuottajamaissa. Kalliina pysynyt öljyn hinta ei näyttänyt hidastavan maailmantalouden kasvua.

Yhdysvaltain talouskasvu jatkui vuonna 2006 edelleen suhteellisen nopeana korkotason noususta ja suuresta vaihtotaseen vajeesta huolimatta. Yhdysvaltain keskuspankki aloitti jo keväällä 2004 ohjauskorkonsa asteittaisen nostamisen. Poliittikkaa jatkettiin edelleen vuonna 2006, ja ohjauskorko päättyi loppuvuodesta 5 prosenttiin. Ohjauskoron noususta huolimatta yksityisen kulutuksen kasvu jatkui Yhdysvalloissa vahvana ja myös yritysten investoinnit lisääntyivät. Asuntomarkkinat sen sijaan osoittivat viilenemisen merkkejä. Hyvän reaalitaloudellisen kehityksen kääntöpuolena oli Yhdysvaltain vaihtotaseen vajeen kasvaminen ennätykselliseen yli 800 miljardiin dollariin. Suhteessa bruttokansantuotteen arvoon vaje ei kuitenkaan enää kasvanut. Yhdysvaltain inflaatio ei osoittanut kiihtymisen merkkejä. Maan vajeongelmat helpottivat hieman, kun julkisen talouden alijäämä supistui verotulojen ennakoitua suuremman kasvun vuoksi.

Raakaöljyn maailmanmarkkinahinta pysyi kalliina koko kertomusvuoden ajan. Öljyn hintaa seurasivat myös useat muut raaka-aineiden hinnat. Raaka-aineiden euromääräiset maailmanmarkkinahinnat kohosivat vuoden 2006 aikana noin 7 %. Raakaöljyn hintapiikki nähtiin elokuussa 2006 Libanonin sodan yhteydessä. Sodan päätyttyä öljyn hinta kuitenkin aleni loppuvuoden aikana noin 60 dollariin tynnyriltä.

Öljyn ja muiden raaka-aineiden hintojen voimakkaan nousun taustalla on sekä kysyntä- että tarjontatekijöitä. Erityisesti Kiinan nopea talouskasvu on lisännyt tuntuvasti öljyn ja muiden raaka-aineiden kysyntää. Samaan aikaan joidenkin öljyntuottajamaiden sisäiseen kehitykseen on liittynyt poliittisia epävarmuustekijöitä ja Euroopan kannalta tärkeä Pohjanmeren öljyntuotanto on alkanut supistua.

Maailmantalouden nopea kasvu ja raaka-aineiden hintojen nousu eivät johtaneet merkittävään inflaation kiihtymiseen kertomusvuoden aikana. Yhdysvaltain inflaatio oli edellisvuosien tapaan keskimäärin noin 3 %, ja hintojen nousu

hidastui loppuvuoden aikana kuten euroalueelakin. Japanin pitkään jatkunut hintatason lasku päättyi; vuoden 2006 inflaatiovauhti jäi kuitenkin vain 0,2 prosenttiin. Julkisen talouden tasapaino parantui kaikissa suurissa talouksissa (taulukko).

Taulukko. Maailmantalouden kehityksen keskeisiä lukuja vuonna 2006

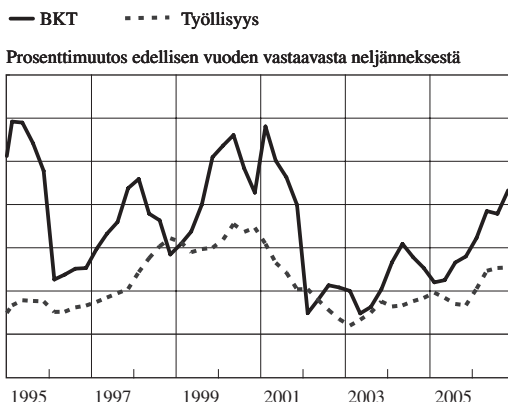
	Euroalue	Yhdysvallat	Japani
BKT:n kasvu, %	2,7	3,4	2,1
Työttömyysaste, %	7½	4½	4½
Kuluttajahintojen nousuvauhti, %	2,2	3,2	0,2
Vaihtotase, % BKT:stä	-0,3	-6,6	3,8
Julkisen talouden tasapaino, % BKT:stä	-2½	-2½	-4½

Lähde: Eurostat.

Euroalueen kehitys

Euroalueen kasvu nopeutui selvästi kertomusvuoden aikana. Vuonna 2001 alkanut ja pitkään kestänyt hitaan kasvun kausi päättyi. Keskeinen muutostekijä oli euroalueen suurimman maan eli Saksan talouden kääntyminen kasvuun. Euroalueen työttömyys alkoi vähetä jo vuonna 2005 ja supistui edelleen vuoden 2006 aikana. Työttömyys väheni lähes kaikissa maissa, nyt myös Saksassa. Euroalueen keskimääräinen työttömyysaste painui alle 8 prosentin ensimmäisen kerran sitten vuoden 2001 (kuvio 1).

Kuvio 1. BKT:n ja työllisyyden kasvu euroalueella vuosina 1995–2006

Lähteet: Euroopan keskuspankki, Bureau of Economic Analysis (BEA) ja Economic and Social Research Institute (ESRI).

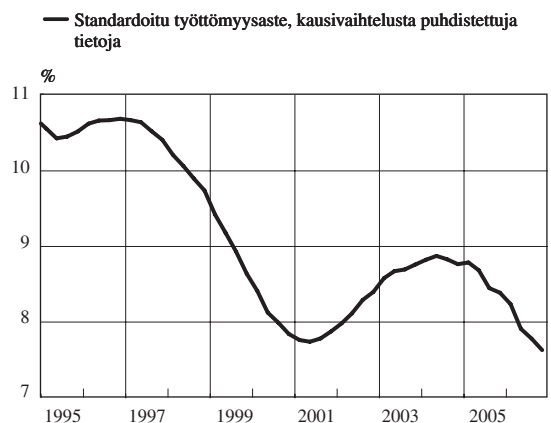
Euroalueen bruttokansantuotteen kotimaisen kysynnän erät – yksityiset investoinnit ja kulutus – kehittyivät vuonna 2006 paremmin kuin edellisvuosina. Investoinnit alkoivat lisääntyä, ja yksityisen kulutuksen kasvu nopeutui. Talouskasvua kiihdytti myös hyvä vientikehitys; erityisesti Saksan vienti kasvoi nopeasti.

Erot euroalueen talouksien kasvuvauhdissa kaventuivat kertomusvuoden aikana, kun myös aiemmin hitaasti kasvaneissa maissa alkoi näkyä elpymisen merkkejä. Usean vuoden ajan euroalueen eri maiden välillä jatkuneet erot talouskasvussa, inflaatioissa, työllisyydessä ja työttömyydessä sekä julkisen talouden tasapainossa supistuivat. Saksan talouden elpyminen tasapainotti koko euroalueen kehitystä ja kiihdytti myös sen naapurimaiden kasvua. Hitaimman talouskasvun maa euroalueella oli vuonna 2006 Italia, jonka kasvuvauhti jäi edelleen alle kahteen prosenttiin. Kuitenkin myös Italiassa työttömyys supistui.

Euroalueen maista kasvu oli nopeinta Suomessa, Espanjassa, Irlannissa ja Kreikassa. Euroalueen ulkopuolisten EU-maiden taloudellinen kehitys oli kertomusvuonna hyvä ja edellisvuosien tapaan selvästi parempi kuin euroalueella. Nopeimmin kasvoivat Baltian taloudet, jotka saavuttivat jopa 10 prosentin kasvuvauhdin.

Talouden elpymisen ansiosta euroalueen työttömyysaste alentui kertomusvuoden aikana. Työttömyys oli suurinta Saksassa, missä se kuitenkin väheni alle 10 prosenttiin. Koko euroalueen keskimääräinen työttömyysaste oli noin 8 % – toisin sanoen työttömyys oli pienimmillään sitten vuoden 2001 (kuvio 2).

Kuvio 2. Euroalueen työttömyysaste vuosina 1995–2006

Lähde: Eurostat.

Euroalueen maiden julkisen talouden tasapaino heikentyi hitaan talouskasvun vuoksi selvästi vuosina 2002–2005. Keskimääräinen julkisen talouden alijäämä lähestyi vakaus- ja kasvusopimuksessa asetettua rajaa eli 3:a prosenttia bruttokansantuotteesta. Alijäämän kasvu johti Saksan ja Ranskan tapauksessa siihen, että vakaus- ja kasvusopimuksen asettama 3 prosentin alijäämäraja rikkoutui niiden osalta vuosina 2002–2005. Talouden elpyminen sai vuonna 2006 kuitenkin aikaan käänteen julkisen talouden tilassa. Saksan ja Ranskan alijäämät pienenivät alle 3 prosenttiin. Sen sijaan julkisen talouden alijäämä oli vuonna 2006 edelleen liian suuri eli yli 3 % bruttokansantuotteen arvosta euroalueen maista Kreikassa, Portugalissa ja Italiassa. Euroalueen ulkopuolisissa EU-maissa 3 prosentin alijäämäraja rikkoutui Unkarissa, Tšekissä ja Maltassa.

Euroalueen maiden keskimääräinen julkisen talouden velkasuhde suureni kertomusvuonna edelleen yli 70 prosentin eli yli 10 prosenttiyksikköä suuremmaksi kuin perustamissopimus edellyttää. Maiden väliset erot velkasuhteessa pysyivät edelleen tuntuvina. Velka oli huomattavan suuri eli noin 100 % BKT:stä kolmessa maassa: Belgiassa, Italiassa ja Kreikassa. Velkasuhde oli pieni taas Suomessa, Espanjassa ja Irlannissa. Euroalueen ulkopuolisissa EU-maissa julkinen velka pysyi selvästi euroalueen keskiarvoa pienempänä.

EU laajeni toukokuussa 2004 kymmenellä uudella jäsenmaalla, kun Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Unkari ja Viro liittyivät unioniin 1.5.2004. Uudet jäsenmaat eivät kuitenkaan voineet heti liittyä talous- ja rahaliiton jäseniksi. Niiden on ennen jäsenyyttä täytettävä Maastrichtin sopimuksessa sovitut lähentymiskriteerit. Julkisen talouden kriteerien mukaan EMU-kelpoisia olisivat vuonna 2006 olleet Baltian maat, Puola ja Slovenia.

Euroalueeseen liittyminen edellyttää julkisen talouden kriteerien täyttämisen lisäksi kaksi vuotta jatkunutta valuuttakurssien vakautta, riittävää hintavakautta ja kohtuullista korkotasoa. Valuuttakurssivakautensa maa voi käytännössä osoittaa kuulumalla ERM II -järjestelmään. Liettua, Slovenia ja Viro liittyivät uusista jäsenmaista ensimmäisinä ERM II:een 28.6.2004, ja siten niistä olisi voinut tulla rahaliiton jäseniä vuonna 2007, jos ne olisivat täyttäneet muut jäsenyyden kriteerit. Liian nopea inflaatio muodostui kuitenkin vuonna 2006 esteeksi Liettuan ja Viron EMU-jäsenyydelle. Sen sijaan Slovenia hyväksyttiin vuonna 2006 euroalueen uudeksi jäseneksi

vuoden 2007 alusta lukien. Kiinnityskurssiksi hyväksyttiin Slovenian tolarin ERM-keskuskurssi.

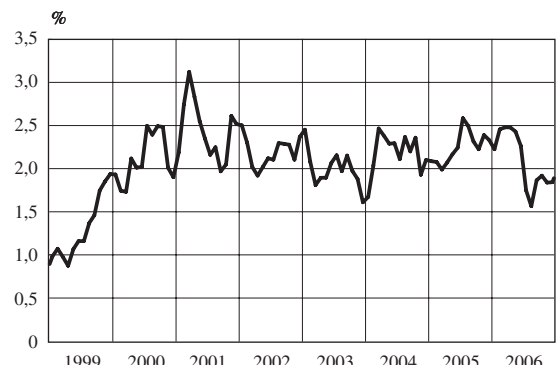
Tällä hetkellä ERM II -valuuttakurssijärjestelmään kuuluvia maita ovat Liettuan ja Viron lisäksi Tanska, Kypros, Latvia, Malta ja Slovakia. Järjestelmään osallistuneiden maiden valuutat pysyivät kertomusvuonna vaihteluväliensä rajoissa.

Rahapolitiikka ja euroalueen hintavakaus

Euroalueen keskimääräinen inflaatiovauhti oli vuonna 2006 edellisten vuosien tapaan niukasti sille asetettua 2 prosentin viitearvoa nopeampi. Inflaation vuosikeskiarvoksi muodostui 2,2 %. Siten euroalueen inflaatio pysyi sitkeästi hieman tavoiteltua tuntuvampana. Ero viitearvoon jäi tosin vähäiseksi. Hintavakauden suhteen euroalueen kehitystä voi siten pitää tyydyttävänä. Toisaalta tulos on pettymys siihen nähden, että inflaation odotettiin hidastuvan kertomusvuoden aikana. Näin ei kuitenkaan käynyt. Tärkein syy tavoitteen ylittymiseen oli edelleen raakaöljyn ja muiden raaka-aineiden maailmanmarkkinahintojen nousu kertomusvuoden aikana, vaikka nousu hidastuikin edellisvuotisesta. Vuoden 2006 loppupuolella euroalueen inflaatio hidastui alle 2 prosenttiin öljyn maailmanmarkkinahinnan laskun ja euron ulkoisen arvon vahvistumisen seurauksena (kuvio 3).

Öljyn hintaan kohdistuneiden paineiden ohella muut inflaatiopaineet jäivät euroalueella vähäisiksi. Palkkojen nousuvauhti pysyi hitaana koko alueella edellisvuotiseen tapaan. Nimellisen

Kuvio 3 .Yhdenmukaistetun kuluttaja-hintaindeksi (YKHI) vuosimuutokset euroalueella vuosina 1999–2006

Lähde: Euroopan keskuspankki.

palkkojen nousuvauhti oli noin 2½ %. Yksikkötyövoimakustannusten lisääntyminen jäi vajaan prosenttiin, koska työn tuottavuuden kasvu kiihtyi.

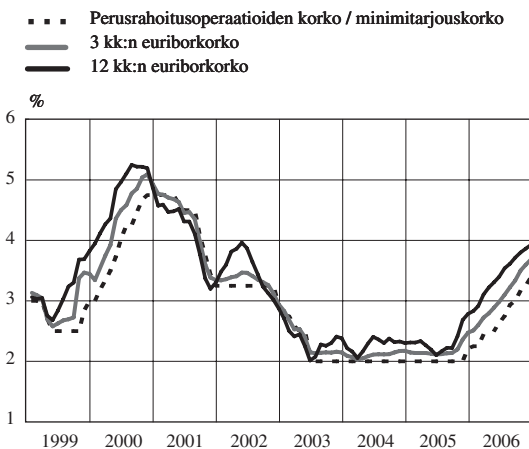
Euroalueen sisäiset inflaatioerot kaventuivat vuoden 2006 aikana jonkin verran, vaikka ne eivät poistuneetkaan. Useimmissa euroalueen maissa inflaatio oli alle 2 prosentin tavoitearvon tai lähellä sitä. Selvästi nopeamman inflaation maita olivat Espanja ja Kreikka.

EKP piti ohjauskorkonsa muuttumattomana 2,0 prosentissa pitkään, kesäkuusta 2003 aina joulukuuhun 2005 asti. Tämän jälkeen EKP aktivoitui rahapolitiikassaan, ja ohjauskorkoa nostettiin vuoden 2006 aikana viisi kertaa. Vuoden lopulla ohjauskorko oli 3,50 %. Ohjauskoron nousu ei ollut yllättävää. Rahamarkkinat ennakoivat rahapolitiikan kiristymistä jo kesällä 2005, jolloin lyhyet markkinakorot lähtivät nousuun. Vuoden 2006 aikana 12 kuukauden euriborkorko vakiintui noin 4 prosentin tasolle (kuvio 4).

Ohjauskoron ja lyhyiden markkinakorkojen nousu ei johtanut pitkien korkojen nousuun. Pitkät eli 5 ja 10 vuoden korot pysyivät vakaina runsaassa 4 prosentissa, mikä kertoo siitä, että rahamarkkinoiden odotukset inflaatiosta eivät muuttuneet.

Rahapolitiikan kiristämistäustalla oli EKP:n huoli inflaation kiihtymisestä. Kertomusvuoden aikana korkotason nostamisen perusteeksi tuli myös euroalueen nopeutuva talouskasvu, jonka arvioitiin voivan johtaa inflaatiopaineiden lisääntymiseen tulevaisuudessa. Tämän lisäksi EKP korosti myös, että euroalueen talouksien elpyminen poisti tarpeen tukea talouskehitystä

Kuvio 4. EKP:n ohjauskorko ja euriborkorot vuosina 1999–2006

Lähteet: Euroopan keskuspankki ja Reuters.

Kuvio 5. Euron ulkoinen arvo vuosina 1999–2006

Lähde: Euroopan keskuspankki.

poikkeuksellisen matalan korkotason avulla. Korkotason nostamisen taustalla vaikutti myös EKP:n huoli rahan tarjonnan ja luottokannan nopeasta kasvusta sekä varallisuushintojen noususta.

Euron ulkoinen arvo pysyi kertomusvuoden aikana lähellä tasoa, joka vallitsi rahaliiton aloitettaessa toimintansa vuonna 1999. EMUn käynnistymistä seurasi aluksi voimakas euron arvon heikkeneminen vuosina 1999–2000. Tämän jälkeen euro alkoi vahvistua. Vahvimmillaan euro oli vuoden 2004 lopulla. Vuoden 2005 aikana euron ulkoinen arvo heikkeni, mutta vuosikeskiarvona euron arvo oli vuonna 2005 lähellä samaa tasoa kuin vuonna 2004. Vuonna 2006 euro pysyi suhteessa muihin valuuttoihin keskimäärin lähellä edellisvuotista tasoa, vaikka arvo vaihtelikin vuoden mittaan. Suhteessa Yhdysvaltain dollariin euro oli vahvimmillaan kertomusvuoden lopulla (kuvio 5). Euron vahvistumista jarrutti todennäköisesti Yhdysvaltain keskuspankin jatkama korkotason nosto, joka ylläpiti lyhyiden dollarisijoitusten tuottoeroa niiden hyväksi suhteessa euromääräisiin sijoituksiin.

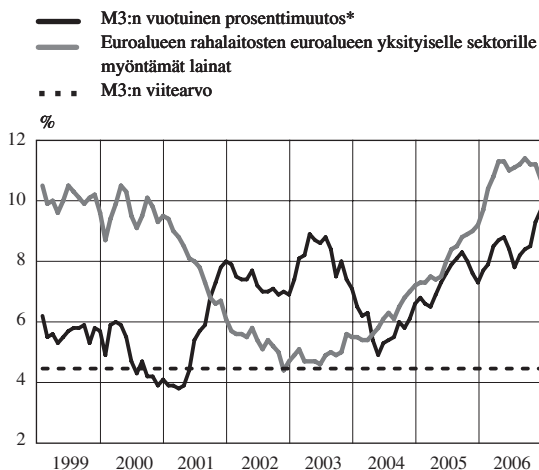
Euron vahvuus esti euroalueen viennin kilpailukyvyyn paranemisen suhteessa Yhdysvaltoihin, Kiinaan ja Japaniin. Vahva euro ei kuitenkaan aiheuttanut merkittäviä ongelmia euroalueen viennin kasvulle kertomusvuoden aikana. Erityisesti euroalueen suurimman talouden, Saksan, vienti kasvoi voimakkaasti.

EKP tavoittelee hintavakautta sekä inflaatiotavoitteen että rahan määrää mittaavan tavoitteen avulla. Niin sanotun laajan rahamäärän eli M3-raha-aggregaatin vuosikasvulle on asetettu viitearvoksi 4,5 %. Käytännössä tämä arvo on

rahaliiton toiminnan aikana jatkuvasti ylittynyt. Vuonna 2006 rahan tarjonnan kasvuvauhti pysyi edellisvuosina nähtyyn tapaan nopeana ja jopa kiihtyi hieman eli lähes 10 prosenttiin.

Keveästä rahapolitiikasta johtuva likviditeetin runsaus ja matalat korot rohkaisivat useiden euromaiden kotitalouksia velkaantumaan. Pankkien luotonanto sekä yrityksille että kotitalouksille jatkoi euroalueella kasvuaan. Luottokannan keskimääräinen kasvuvauhti kiihtyi edellisvuotiseen verrattuna ja oli noin 10 % (kuvio 6). On kuitenkin syytä huomata, että eri maiden välillä on kasvussa ja yksityisen sektorin velkaantumissa merkittäviä eroja. Nopeinta euroalueella luottokannan kasvu oli Espanjassa ja Irlannissa, missä myös asuntojen hinnat nousivat eniten.

Kuvio 6. Euroalueen M3:n kasvu vuosina 1999–2006

Lähde: Euroopan keskuspankki.

* Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistetut tiedot.

Suomen talous vuonna 2006

Suomen talouden kasvu nopeutui huomattavasti vuonna 2006. Kokonaistuotanto kasvoi 5½ %, mikä oli eniten koko euroalueella. Kasvulukuja kohensi osaltaan se, että vertailuvuoden 2005 kokonaistuotanto oli jäänyt normaalia pienemmäksi metsäteollisuuden kaksi kuukautta kestäneen työtaistelun vuoksi. Elektroniikkateollisuuden tuotanto vaihteli suuresti kertomusvuoden aikana. Kasvun veturina toimikin metalliteollisuus. Kertomusvuonna Suomen talouden kehitys oli kaikilla mittareilla mitattuna parempi kuin euroalueella keskimäärin. Myös Suomen julkisen talouden tasapaino vahvistui.

Kansantalouden kehitys

Vuonna 2004 Suomessa alkanut talouskasvun nopeutuminen huipentui vuonna 2006, kun Suomen kokonaistuotanto kasvoi 5½ %. Kasvua vauhditti eniten viennin voimakas lisääntyminen: tavaroiden ja palveluiden viennin määrä kasvoi noin 10 %. Viennin lisäksi verraten nopeasti kasvoivat myös yksityiset investoinnit ja yksityinen kulutus. Julkisen kulutuksen kasvu sen sijaan hidastui. Vientikehityksen ansiosta teollisuustuotanto koheni voimakkaasti eli noin 10 %. Kohentuneen työllisyyden aikaansaama kotitalouksien ostovoiman lisääntyminen yhdessä asunto- ja kulutusluottojen kasvun kanssa siivitti yksityistä kulutusta ja vähittäiskauppaa. Myös palvelusektori kasvoi.

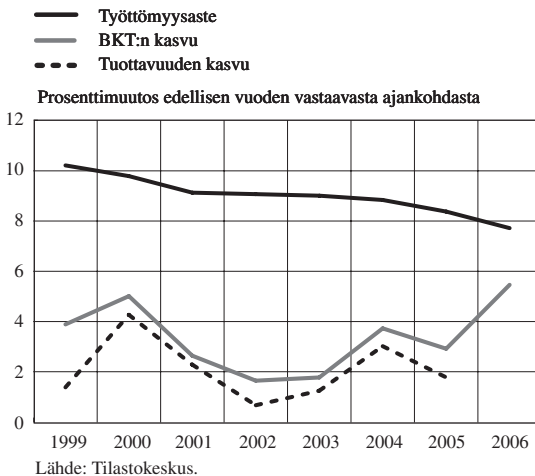
Yksityinen kulutus lisääntyi kuten edellisinkin vuosina noin 3 %, vaikka reaaliansioiden kasvu jäi inflaation lievän kiihtymisen ja ansiotason nousun hidastumisen vuoksi vähäisemmäksi kuin edellisinä vuosina. Kasvua ylläpitivät paraneva työllisyys ja luottokannan kasvu. Yksityisen kulutuksen lisääntyminen rahoitettiin osin velalla.

Viennin nopea kasvu johtui maailmantalouden vahvasta noususuhdanteesta ja suomalaisyritysten hyvästä kilpailukyvyistä. Kasvu oli voimakasta erityisesti konepajateollisuudessa, mutta myös muiden toimialojen vienti kehittyi hyvin. Vientitulojen kasvun ansiosta kauppataseen ja vaihtotaseen ylijäämät paranivat voimakkaasti kertomusvuoden aikana. Vaihtotaseen ylijäämä koheni noin 2 mrd. euroa ja suureni yhteensä 10 mrd. euroon. Teollisuuden ja myös koko kansantalouden tuottavuus koheni nopeasti, ja yritysten jo ennestään hyvä kannattavuus parani edelleen. Yritysten liikevaihdon ja kannattavuuden kasvu olikin kertomusvuonna ennätysmäinen. Ansiotason kasvun hidastuminen tuki osaltaan yritysten kannattavuuden kasvua.

Työllisyys kehittyi vuonna 2006 erittäin hyvin (kuvio 7). Työllisyyden paraneminen käynnistyi loppuvuodesta 2004. Vuoden 2005 aikana syntyi noin 40 000 uutta työpaikkaa, ja vuonna 2006 työllisyys lisääntyi myös noin 40 000 hengellä. Työllisyys koheni lähes kaikilla aloilla, myös teollisuudessa. Suurin osa uusista työpaikoista syntyi kuitenkin yksityisellä palvelusektorilla. Julkisen sektorin työllisyys pysyi kertomusvuoden aikana lähes muuttumattomana. Tilastokeskuksen mittaama työttömyysaste jatkoi alenemistaan, ja työttömyyden vuosikeskiarvoksi tuli 7,7 %. Siten Suomen työttömyysaste alitti euroalueen maiden keskiarvon ensimmäisen kerran rahalii-

ton toiminnan aikana. Työllisyysaste kohosi 69 prosenttiin; luku on suurempi kuin euroalueen keskiarvo mutta edelleen selvästi pienempi kuin muissa Pohjoismaissa.

Kuvio 7. BKT, tuottavuus ja työttömyys Suomessa vuosina 1999–2006

Julkinen talous

Finanssipolitiikka ei vuonna 2006 ollut enää elvyttävää kuten edellisinä vuosina vaan pikemminkin neutraalia. Kertomusvuonna jatkettiin työtulojen verotuksen maltillista keventämistä. Veronkevennyksien vastapainoksi julkisten menojen kasvu hidastui selvästi. Vaikka ansiotulojen verotusta kevennettiin noin 0,8 miljardilla eurolla, julkisen talouden saamat verotulot kasvoivat paljon ennakoitua nopeammin ja julkisen talouden ylijäämä muodostui ennustettua suuremmaksi. Verotulojen kasvu paransi myös pitkään vaikeuksissa olleen kuntatalouden tilaa, ja kuntatalouden yhteenlaskettu alijäämä supistui selvästi edellisvuotiseen verrattuna. Valtio pystyi tuloilylijäämän ja omaisuuden myyntitulojen turvin lyhentämään velkaansa. Bruttokansantuotteen nopean kasvun ansiosta valtion velan osuus kokonaistuotannosta supistui noin 35 prosenttiin.

Vakausta ja kasvusopimuksen suhteen Suomi oli kertomusvuonna edellisvuosien tapaan erittäin vahvassa asemassa. Vuonna 2006 julkisen talouden ylijäämä oli selvästi ennustettua suurempi eli yhteensä noin 4 % suhteessa bruttokansantuotteeseen. Suomen julkisen talouden ylijäämä oli suurempi kuin missään muussa EU-maassa ja julkisen bruttovelka suhteessa kokonaistu-

tantoon oli vain puolet euroalueen keskiarvosta. Suomen julkisen talouden asemaa muihin maihin verrattuna parantaa se, että suurelta osin yksityisen sektorin hoitaman mutta lakisääteisen työeläkejärjestelmämme ylijäämä luetaan mukaan julkiseen talouteen. Tosin Suomen julkinen talous olisi vuonna 2006 ollut ylijäämäinen ilman sosiaaliturvarahastojen ylijäämääkin. Tuloylijäämän kasvun ja pörssikurssien nousun ansiosta eläkerahastojen yhteenlaskettu arvo koheni noin 10 % ja ylitti kertomusvuoden lopulla selvästi 100 miljardin euron tason.

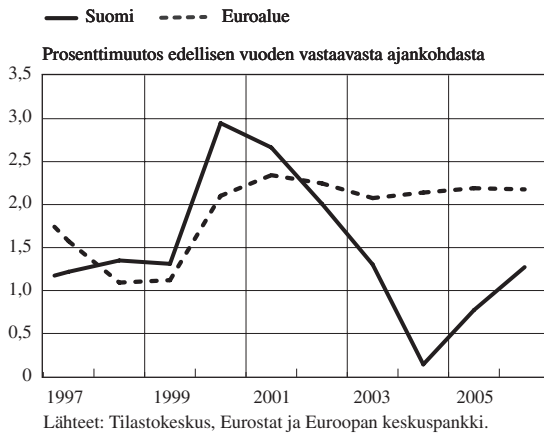
Suomen kansantalouden suhdanneherkkyys ja odotettavissa oleva eläkeläisten määrän kasvu sekä huoltosuhteen heikkeneminen vaativat vahvaa julkisen sektorin rahoitusasemaa myös vastaisuudessa. Tästä syystä Suomen – kuten eräiden muidenkin maiden – vakausohjelmassa on esitetty vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia kunnianhimoisempi keskipitkän aikavälin tavoite julkisen talouden tasapainolle. Tämä onkin varsin perusteltua. Siksi myös vastaisuudessa korostuu tarve käyttää osa talouskasvun hedelmistä julkisen talouden ylijäämän kasvattamiseen ja julkiseen velan supistamiseen.

Hintavakausta Suomessa ja EKP:n rahapolitiikka

Kuluttajahintojen nousuvauhti pysyi vuonna 2006 Suomessa verraten hitaana ja jäi selvästi 2 prosentin viitearvon ja euroalueen keskiarvon kuten edellisinkin vuosina (kuvio 8). Inflaation hitaus oli merkittävä saavutus, koska samaan aikaan Suomen talouden kasvu oli ennätysmäisen nopeaa ja energian hintojen nousu loi inflaatiopaineita. Inflaation pysyminen hitaampana kuin euroalueella keskimäärin kertoi osaltaan siitä, että Suomen taloutta ei kertomusvuoden aikana uhannut ylikuumeneminen alhaisesta korkotasosta ja nopeasta talouskasvusta huolimatta.

Kansallinen ja yhdenmukaistettu (YKHI) kuluttajahintaindeksi kehittyvät eri tavoin vuonna 2006. Kun yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin mukainen inflaatio oli vain 1,3 %, oli kansallisen kuluttajahintaindeksin mukainen inflaatio 1,6 %. Ajoittain – kuten joulukuussa 2006 – indeksien erot olivat suurempiakin. Syynä näiden kahden indeksin välisen eron kasvuun oli etenkin omistusasumisen kallistuminen. Asuntolainojen korkojen nousu kertomusvuoden aikana oli merkittävin eroja tuottanut tekijä. Korkojen muutoksen vaikutusta hintatasoon ei oteta huomioon yhdenmukaistetussa kuluttajahintaindeksissä.

Kuvio 8. Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) muutos Suomessa ja euroalueella vuosina 1997–2006

Suomen hitaampi inflaatio muun euroalueen kehitykseen verrattuna ei johtunut poikkeuksellisen maltillisesta palkkakehityksestä. Työvoimakustannukset nousivat kertomusvuoden aikana Suomessa noin 3 % eli noin puoli prosenttiyksikköä enemmän kuin euroalueella keskimäärin. Työvoimakustannusten nousu ei kuitenkaan siirtynyt hintoihin koska työn tuottavuuden kasvu oli Suomessa selvästi nopeampaa kuin muissa euroalueen maissa. Hyvän tuottavuuskehityksen ansiosta yksikkötyökustannukset eivät Suomessa kasvaneet lainkaan vuonna 2006.

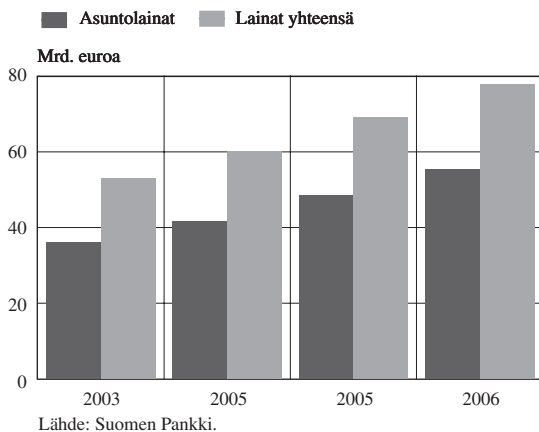
Syksyllä 2004 solmittu laajapohjainen ja pitkäaikainen keskitetty tulo- ja eläneratkaisu johti siihen,

että sopimuksen mukaisesti ansiotason nousu hidastui hieman vuonna 2006. On merkillistä pantavaa, että työllisyyden ja tuotannon nopea kasvu ei myöskään johtanut kertomusvuoden aikana palkkaliukumiehin eikä työmarkkinoiden ylikuumenemiseen, vaikka yhä useammat yritykset kertoivatkin vaikeuksistaan löytää ammattitaitoista työvoimaa.

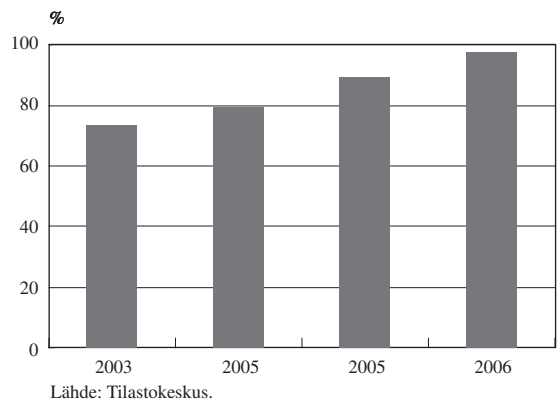
Euroalueen matala korkotaso, suomalaispankkien kilpailu markkinaosuuksista ja kotitalouksien positiiviset tulevaisuudenodotukset ylläpitivät nopeaa lainakannan kasvua. Luottojen määrä suureni kertomusvuoden aikana samaa tahtia kuin edellisinä vuosina eli noin 10 % (kuvio 9). Suurin osa kotitalouksien luotoista on asuntoluottoja. Luottojen kasvun ansiosta asuntojen kysyntä voimistui ja myös asuntojen hinnat jatkoivat nousuaan varsinkin pääkaupunkiseudulla.

Lainanoton kasvun vuoksi kotitalouksien säästämisaste pysyi hyvin alhaisena kertomusvuoden aikana. Kotitalouksien kulutusmenot olivat tuloja suuremmat, ja niiden säästämisaste oli negatiivinen, noin -1,5 % käytettävissä olevista tuloista. Tämä kertoi osaltaan kuluttajien vahvasta luottamuksesta talouden kehitykseen, mutta oli toisaalta myös huolestuttavaa, koska suomalaisten kotitalouksien säästämisaste on monien muiden maiden säästämisasteeseen verrattuna alhainen. Luottokannan kasvusta ja säästämisasteen alhaisuudesta huolimatta suomalaisten kotitalouksien velat suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin säilyivät edelleen kohtuullisina monien maiden vastaavaan tilanteeseen verrattuna, vaikka kotitalouksien velkaantuneisuus

Kuvio 9. Kotitalouksien lainakanta Suomessa vuosina 2003–2006

Kuvio 10. Kotitalouksien velat suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin Suomessa vuosina 2003–2006

kasvoi suuremmaksi kuin koskaan aikaisemmin. Kotitalouksien velkaantumisaste nousi kertomusvuonna jo lähelle 100:aa prosenttia käytettävissä olevista tuloista (kuvio 10).

Lainakannan kasvu ja asuntojen hintojen jatkuva nousu ovat huolestuttavia. Vaikka keskimääräinen velkaantumisaste ei vielääkään ole Suomessa poikkeuksellisen korkea, on varsinkin nuorten perheiden velkaantumisaste nopeassa kasvussa. Suomessa myös lähes kaikki asuntolainat ovat vaihtuvakorkoisia, mikä lisää korkojen noususta aiheutuvaa riskiä.

EKP:n rahapolitiikka oli vuonna 2006 edellisvuosien tapaan mitoitukseltaan varsin sopivaa Suomen talouden kannalta. Tuotanto ja työllisyys ovat kehittyneet Suomessa rahaliiton aikana erittäin hyvin; reaalitalouden kehitys Suomessa on ollut parempaa kuin euroalueella keskimäärin. Näin oli myös vuonna 2006. EKP:n keveä rahapolitiikka mataline korkoinen on tukenut osaltaan tätä kehitystä. Suomen julkisen talouden tila on ollut jatkuvasti hyvä, minkä vuoksi vakaus- ja kasvusopimus ei ole rajoittanut talous-

politiikan liikkumavaraa. Sen vuoksi Suomessa onkin voitu harjoittaa aktiivista suhdanteita tasaavaa finanssipolitiikkaa, mikä osaltaan on tukenut työllisyyden suotuisaa kehitystä.

Keveä rahapolitiikka on usein hyväksi kasvun ja työllisyyden kannalta, mutta sen riskinä ovat inflaation kiihtyminen ja yksityisen sektorin ylivelkaantuminen. Viime vuosien nopea talouskasvu ja matala korkotaso eivät kuitenkaan ole Suomessa johtaneet talouden ylikuumenemiseen eivätkä samanlaiseen inflaation kiihtymiseen kuin eräissä muissa taloudeltaan ripeästi kasvaneissa euroalueen maissa. Päävastoin hintavakaus on Suomessa säilynyt paremmin kuin euroalueella keskimäärin. Tämän vuoksi on perusteltua arvioida, että euroalueen yhteinen rahapolitiikka on sopinut Suomen taloudelle hyvin. Korkotason nousu vuoden 2006 aikana oli myös tarpeen, jotta talous ei ylikuumenisi ja jotta kotitalouksien velkaantuminen ja asuntojen hintojen nousu hidastuisivat. Korkotason nousun voi odottaa vaikuttavan talouden kehitykseen vuoden 2007 aikana.

SUOMEN PANKIN TOIMINTA

Kansainvälinen toiminta

Suomen Pankki osallistuu monin tavoin kansainväliseen yhteistyöhön paitsi Euroopan unionin ja EKP:n kautta myös Kansainvälisessä valuuttarahastossa (IMF) ja Kansainvälisessä järjestelypankissa (BIS). Tärkein tehtävä on osallistuminen yhteistä rahapolitiikkaa koskevaan päätöksentekoon EKP:n neuvostossa, jossa Suomen Pankkia edustaa pääjohtaja. Tämän lisäksi lukuisat pankin virkamiehet osallistuvat eurojärjestelmän erilaisten rahapoliittisten työryhmien työskentelyyn.

Suomen Pankin johtokunnan puheenjohtaja on jäsen myös EKP:n yleisneuvostossa, johon kuuluvat kaikkien EU-maiden kansallisten keskuspankkien pääjohtajat sekä EKP:n pääjohtaja ja varapääjohtaja. Vuonna 2006 yleisneuvosto kokoontui entiseen tapaan neljännesvuosittain.

Suomen Pankin pääjohtaja on jäsenenä euroalueen rahapolitiikasta päättävässä Euroopan keskuspankin neuvostossa, joka piti kertomusvuonna 22 kokousta.

Suomen Pankin johto ja asiantuntijat osallistuivat lisäksi Euroopan keskuspankkijärjestelmän työhön kaikissa valmisteluvaiheissa. Eurojärjestelmän komiteoissa sekä useimmissa työryhmissä oli Suomen Pankista edustaja; yhteensä yli 80 asiantuntijaa pankista osallistui EKP:n komitea- ja työryhmätyöskentelyyn vuonna 2006. Komiteat ja työryhmät kokoontuivat kunkin toimialueen tarpeiden mukaisesti useita kertoja vuodessa. Lisäksi monet muutkin pankin asiantuntijat osallistuivat neuvostojen, komiteoiden ja työryhmien kokousten valmisteluun.

Suomen Pankki edustaa Suomea Kansainvälisessä valuuttarahastossa. Suomen kannanotot Kansainvälisen valuuttarahaston johtokunnassa käsiteltyihin asioihin välitettiin Pohjoismaiden ja Baltian maiden vaalipiiriin yhteisen johtokunnanjäsenen kautta, joka vuonna 2006 oli Tuomas Saarenheimo. Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella valuuttarahaston johtokunnansuomalainen johtokunnan jäsen vastasi EU-maiden kantojen yhteensovittamisesta ja yhteisen näkemyksen

esittämisestä. Suomen Pankin edustajat osallistuivat myös entiseen tapaan OECD:n toimintaan kahdessa komiteassa.

Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella Helsingissä järjestettiin 8.–9.9.2006 Suomen Pankin ja valtiovarainministeriön yhteistyönä epävirallinen Ecofin-kokous, johon osallistuivat EU-maiden valtiovarainministerit ja keskuspankkien pääjohtajat. Kokouksen aiheita olivat mm. energiapolitiikka ja globalisaatio.

Suomen Pankin pääjohtaja Erkki Liikanen osallistui lisäksi kertomusvuoden aikana useisiin kansainvälisiin konferensseihin ja seminaareihin.

Rahoitusmarkkinoiden vakausanalyysi ja yleisvalvonta

Suomen Pankki analysoi jatkuvasti Suomen rahoitusmarkkinoiden toimintaa, tilaa ja kehitystä makrovakauden kannalta. Tavoitteena on vakausanalyysin avulla vähentää rahoitusjärjestelmän haavoittuvuutta ja ennakoida mahdollisia systeemiriskejä ja estää niiden toteutuminen. Rahoitusmarkkinoiden infrastruktuurin toimivuuden varmistaminen ja kehittäminen ovat osa vakauseräilyä.

Joulukuun 2006 vakauseräilyraportissaan Suomen Pankki arvioi Suomen rahoitusjärjestelmän olevan vakaa ja kestävä todennäköisesti hyvin suuriakin häiriöitä. Suotuisa talouskehitys tukee raportin mukaan edelleen rahoitusjärjestelmän vakautta. Arvion mukaan maailmantalouden ja kansainvälisen rahoitusjärjestelmän mahdolliset ongelmat voisivat kuitenkin toteutuessaan vaikuttaa nopeasti suomalaisiin rahoituslaitoksiin.

Vakauseräilyraportissa arvioitiin suomalaisten pankkien ja vakuutusyhtiöiden varsin vahvojen tulosten ja riskipuskurien kehittyvän edelleen suotuisasti. Luottoriskejä pidettiin kohtuullisina, koska pankkien asiakkaiden tila on säilynyt vahvana. Raportin huoli raskaimmin velkaantuneiden kotitalouksien riskinkantokyvystä on kuitenkin varsin aiheellinen.

Suomen kotitaloussektorin velkaantuminen on edelleen kansainvälisesti vertaillen kohtuullista, vaikka asuntoluottokannan kasvu on jatkunut jo pitkään voimakkaana. Kotitalouksien luotonhoitokulut ovat pysyneet hallinnassa pitkälti korkotason alhaisuuden, marginaalien kaventumisen ja laina-aikojen pidentymisen ansiosta. Korkotason kääntyminen nousuun kertomusvuoden aikana on kuitenkin muuttanut tilannetta hieman. Luottojen voimakas kysyntä ja pienet luottotappiot ovat parantaneet pankkien kannattavuutta. Luottokannan voimakas kasvu voi kuitenkin johtaa keskipitkällä aikavälillä lisääntyviin velanhoito-ongelmiin ja luottotappioiden suurenemiseen. Kapeat luottomarginaalit ja laina-aikojen pidentyminen voivat lisäksi tuoda pankeille kannattavuusongelmia, jos pankkien omaksuma strategia, jonka mukaan tuottoja haetaan muilla asiakkaille myytävillä palveluilla, ei osoittaudu kestäväksi. Vaikka kotitalouksien velkataakka ja velanhoitokulut näyttävät olevan Suomessa kohtuullisella tasolla, on syytä muistaa, että velat eivät jakaudu tasaisesti. Varsinkin kasvukustusten nuorilla perheillä voi olla tuloihin verrattuna erittäin suuria asuntolainoja, joiden hoitokulut pysyvät kohtuullisina vain pitkien maksuaikojen ja matalien korkojen vuoksi. Korkotason nousu voi muuttaa tämän tilanteen nopeasti huonompaan suuntaan, koska Suomessa useimmat lainat ovat vaihtuvakorkoisia.

Suomen rahoitussektorin pitkän aikavälin riskit liittyvät edelleen pääosin rahoitus- ja vakuutussektorin voimakkaaseen rakennemuutokseen, jolle ovat ominaisia yli maiden rajojen ulottuvat yritysjärjestelyt. Tämän vuoksi jatkuvana haasteena on sääntelyn ja valvonnan sopeuttaminen nopeasti integroituvaan ja entistä kansainväliempään toimintaympäristöön.

Rahahuolto

Suomen Pankki laskee liikkeeseen uudet eurosetelit sekä -kolikot käteismaksuja varten Suomessa. Kierrossa olevan setelistön aitoudesta ja kunnosta pitävät huolen keskuspankin aluekonttorit, joissa setelit lajitellaan. Uusien kolikoiden liikkeeseenlaskun lisäksi Suomen Pankki kierrättää ns. käyttörahakolikoita tukkuerissä kaupankäynnin ja vaihtorahatarpeen tyydyttämiseksi.

Eurokäteisen aikana Suomen Pankki on strategiansa mukaisesti keskittynyt yhä selvemmin rahahuollon viranomaistehtäviin ja tukkutoimintaan sekä pyrkinyt mahdollistamaan raha-

huollon yksityisten osapuolien tehokkaan logistiikan. Suomen rahahuoltojärjestelmä onkin euroalueen tehokkaimpia. Esimerkiksi vähittäiskaupasta palautuneista seteleistä jo yli puolet palautetaan takaisin kiertoon yksityisten lajitelukeskusten kautta. Rahahuollon tehokkuutta kuvastaa myös se, että neljä viidestä setelistä jaetaan yleisölle pankkiautomaateista.

Kertomusvuoden aikana käynnistettiin rahahuollon linjausten tarkistus seuraavaksi kolmi-vuotiskaudeksi. Asiaa koskevat päätökset jäivät kuitenkin tehtäväksi vuonna 2007. Keskusteluissa rahahuollon ammattimaisten osapuolten kanssa käsiteltiin mm. seteleiden ja kolikoiden säilytysjärjestelmää sekä Suomen Pankin aluekonttoreiden toimintaa. Linjausten tarkistuksen tavoitteena on koko rahahuolto-prosessin taloudellisen tehokkuuden parantaminen siten, että riittävä palvelutaso ja turvallisuus kyetään säilyttämään.

Suomen Pankista liikkeeseen lasketun eurokäteisen määrä kasvoi aikaisempina eurovuosina nähtyyn tapaan lähes viidenneksen eli selvästi nopeammin kuin käteisen maksuvälinekäyttö Suomessa on kasvanut. Vaikka käteisen käytöstä maksuvälineenä ei ole olemassa tarkkoja tilastotietoja, tehtyjen selvitysten perusteella näyttää siltä, että käteistä on siirtynyt nettomääräisesti merkittävästi myös muihin euromaihin ja euroalueen ulkopuolelle. Euroaikana Suomesta on laskettu liikkeeseen eniten 50 ja 20 euron automaattiseteleitä sekä 500 euron seteleitä. Eurokäteisen suosio on ollut suurempi kuin eurojärjestelmässä odotettiin, vaikka yhteisen käteisalueen tiedettiin laajentavan käteisen käyttömahdollisuuksia. Sähköisen maksuliikenteen ja erityisesti korttimaksujen on odotettu syrjäyttävän käteisen käyttöä maksuvälineenä myös pienissä vähittäismaksuissa mm. korttimaksujen maksurajojen purkamisen ja on line -korttivarmennuksen yleistyminen myötä. Toistaiseksi tällaista kehitystä ei ole juuri näkynyt edes automaattiseteleiden ta-pauksessa koko euroalueella.

Eurokäteisen turvallisuus on toistaiseksi säilynyt erittäin hyvänä, ja väärennösten lukumäärä on pysynyt pienenä. Vaikka teknisesti parhaimmat euroseteliväärennökset ovat ulkoisesti jo erehdyttävän hyviä, ne ovat yhä tunnistettavissa väärennöksiksi ilman erillisiä apuvälineitä. Koska suurimpien euroseteleiden aitouteen kiinnitetään paljon huomiota, väärentäjät ovat entistä enemmän siirtyneet 20 euron seteleiden väärentämiseen. Euroalueella olikin vuonna 2006 ensi kertaa 20 euron väärennöksiä enemmän kuin 50 euron väärennöksiä. Suomessa kierrosta tavattu-

jen seteliväärennösten määrä oli vuonna 2006 jälleen euromaiden pienin sekä absoluuttisesti että väkilukuun suhteutettuna. Suomessa tavattiin kierrosta yhteensä vain 571 väärennöstä, mikä oli 279 väärennöstä vähemmän kuin vuonna 2005. Syrjäinen sijainti ja maksuvälineväärennöksiin liittyvän ammatti- ja taparikollisuuden vähäisyys selittävät kehitystä.

Euroseteleiden kiertoon palauttamista koskeva yhdenmukaistettu toimintamalli tuli voimaan vuoden 2006 lopussa. Toimintamalli koskee euroseteleiden aitous- ja laatulajittelua ja on tarkoitettu rahahuollon yksityisille ammattimaisesti rahaa käsitteleville osapuolille. Toimintamalli sisältää euroseteleiden lajittelu-, kierrätys- ja talletusautomaatteihin liittyvät vaatimukset, jotka koskevat takaisin yleisölle palautettavien euroseteleiden aitouden tarkistamista ja kunnon tunnistamista. Keskeisenä tarkoituksena on varmistaa automaattijakelun kautta yleisölle päätyvien seteleiden aitous ja kunto. Käytännössä toimintamallin voimaantulon ja käyttöönoton ei pitäisi näkyä yleisölle millään tavoin, vaan pankkiautomaateista saadaan edelleenkin vain laadultaan hyväkuntoisia ja aitoja euroseteleitä. EKP:n vuonna 2006 tekemän euroseteleiden otos pohjaisen laatutestauksen perusteella Suomessa kierrossa olevat 20 euron setelit olivat vähiten likaantuneita koko euroalueella ja myös 50 euron setelit olivat keskimääräistä parempikuntoisia.

Tutkimus ja tilastot

Vuonna 2005 uudistetun Suomen Pankin strategian mukaan tutkimus- ja analyysitoiminta ovat pankin keskeisiä toimintoja. Niiden tarkoituksena on sekä palvella eurojärjestelmän päätöksentekoa että mahdollistaa toimiminen kotimaisen talouspolitiikan asiantuntijana. Suomen Pankissa tehtävä taloudellinen tutkimus palvelee

pankin politiikkavalmistelua, oman toiminnan kehittämistä ja pankin ulkoista vaikuttavuutta. Suomen Pankin tavoitteena on saavuttaa kansainvälinen huipputaso pankin kannalta keskeisillä tutkimusalueilla. Tutkimustoiminta jakaantuu Suomen Pankin tutkimusyksikön tekemään rahataloudelliseen tutkimukseen ja siirtymätalouksien tutkimuslaitoksen (BOFIT) toimintaan.

Suomen Pankin tutkimusyksikön projektit on organisoitu kahteen tutkimusohjelmaan, joista ensimmäinen liittyy rahapolitiikan mallintamiseen ja toinen rahoituspalvelusektorin tulevaisuuteen. Käytännössä tutkimus käsittelee työ- ja hyödykemarkkinoiden toimivuuteen liittyviä kysymyksiä. Kysymyksenasettelu on mielekäs rahapolitiikan vaikuttavuuden kannalta. Taloudellisessa analyysissä hyödynnetään myös Suomen Pankissa kehitettyä kokonaistaloudellista mallia.

Siirtymätalouksien tutkimuslaitos seuraa ja tutkii Venäjän ja Kiinan taloutta. Se on vakiinnuttanut asemansa tässä tehtävässä, ja sillä on oma osansa euromaiden keskuspankkien joukossa. Siirtymätaloustutkimus on luonteeltaan huomattavasti soveltavampaa ja käytännönläheisempää kuin rahapoliittinen tutkimus, joka on suuntautunut tutkimustyötä arvioineiden asiantuntijoiden suositusten mukaisesti enemmän akateemisten standardien mukaisesti.

Kansallisten rahoitus- ja maksutasetilastojen laadinta on yhteisöläinsäädännön Suomen Pankille määrittelemä viranomaistehtävä. Suomen Pankki osallistuu yhteistyöhön euroalueen tilastojen kattavuuden ja julkaisunopeuden parantamiseksi. Kertomusvuonna julkaistiin ensimmäisen kerran euroalueen integroitu vuositilinpito yhdessä Eurostatin kanssa. Suomen Pankki on pyrkinyt tehostamaan tilastointia turvautumalla tietotekniikkaan.

SUOMEN PANKIN TILINPÄÄTÖS

Tase, milj. euroa

	31.12.2006	31.12.2005
Vastaavaa		
<i>Kulta ja kultasaamiset (1)</i>	761	686
<i>Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta (2)</i>	4 750	8 719
Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF).....	279	384
Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset.....	4 470	8 336
<i>Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta (3)</i>	1 061	854
<i>Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta (4)</i>	368	0
<i>Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta (5)</i>	1 025	1 692
Perusrahoitusoperaatiot.....	500	1 200
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	525	492
<i>Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta (6)</i>	60	0
<i>Euromääräiset arvopaperit euroalueelta (7)</i>	4 998	0
<i>Eurojärjestelmän sisäiset saamiset (8)</i>	5 886	6 407
Osuus EKP:n pääomasta	74	74
Valuuttavarantojen siirtoon perustuva saaminen ...	717	717
TARGET-järjestelmään ja kirjeenvaihtajapankki-tileihin liittyvät saamiset (netto).....	1 157	1 686
Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvä nettosaaminen	3 938	3 930
<i>Muut saamiset (9)</i>	933	840
Euroalueen metalliraha	25	31
Aineellinen ja aineeton käyttöomaisuus	204	209
Muu vaihto-omaisuus.....	488	471
Muut.....	216	129
Yhteensä.....	19 843	19 198

Pyörityksien vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

	31.12.2006	31.12.2005
Vastattavaa		
<i>Liikkeessä olevat setelit (1) .....</i>	10 419	9 374
<i>Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille (2) .</i>	3 766	3 536
RTGS-tilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	3 765	3 535
Yötalletukset	1	1
<i>Euromääräiset velat muille euroalueella oleville (3) .</i>	0	1
<i>Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle (4) .....</i>	4	1
<i>Valuuttamääräiset velat euroalueelle (5) .....</i>	0	0
<i>Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle (6) .....</i>	–	509
<i>Myönnettyjen erityisten nosto-oikeuksien vastaerä (7) .....</i>	163	173
<i>Eurojärjestelmän sisäiset velat (8) .....</i>	–	11
<i>Muut velat (9) .....</i>	162	153
<i>Arvonmuutostili (10) .....</i>	762	974
<i>Varaukset (11) .....</i>	2 676	2 735
<i>Oma pääoma (12) .....</i>	1 596	1 530
Kantarahasto	841	841
Vararahasto	756	689
<i>Tilikauden voitto (13) .....</i>	293	200
Yhteensä	19 843	19 198

Tuloslaskelma, milj. euroa

	1.1.–31.12.2006	1.1.–31.12.2005
<i>KORKOTUOTOT (1)</i>	528	403
<i>KORKOKULUT (2)</i>	-100	-73
<i>KORKOKATE (3)</i>	428	331
<i>Valuuttakurssimuutoksista realisoituneet voitot ja tappiot (4)</i>	-56	67
<i>Arvopapereiden realisoituneet hintaerot (5)</i>	-100	1
<i>Valuuttakurssi- ja hintaerovaruksen muutos (6)</i>	156	-68
<i>RAHOITUSKATE</i>	428	331
<i>Rahoitustulon netto-osuus (7)</i>	5	3
<i>Osuus EKP:n voitosta (8)</i>	-	-
<i>Muut keskuspankkitoiminnan tuotot (9)</i>	3	3
<i>KESKUSPANKKIERIEN KATE</i>	437	336
<i>Muut tuotot (10)</i>	31	23
<i>Toimintakulut</i>		
<i>Henkilöstökulut (11)</i>	-57	-49
<i>Hallinnolliset kulut (12)</i>	-25	-17
<i>Poistot käyttöomaisuudesta (13)</i>	-7	-6
<i>Setelien hankintakulut (14)</i>	-5	-3
<i>Muut kulut (15)</i>	-1	-8
<i>TOIMINNALLINEN TULOS</i>	373	277
<i>Eläkerahasto</i>		
<i>Eläkerahaston tuotot (16)</i>	39	55
<i>Eläkerahaston kulut (17)</i>	-21	-19
<i>VARAUSTEN MUUTOS (18)</i>	-98	-113
<i>TILIKAUDEN TULOS (19)</i>	293	200

Tilinpäätöksen liitteet, milj. euroa

	31.12.2006		31.12.2005	
<i>Valuuttamääräiset futuurisopimukset</i>				
Ostosopimukset	3,0		931,9	
Myyntisopimukset	703,9		931,9	
<i>Osakkeet ja osuudet, nimellisarvo</i>				
Bank for International Settlements ¹	22,4	(1,96 %)	22,4	(1,96 %)
Asunto-osakkeet	6,2		6,2	
Muut osakkeet ja osuudet	0,1		0,1	
Yhteensä	28,6		28,6	
<i>Laskennallinen osuus</i>				
arvopaperikeskuksen rahastosta	0,3		0,3	
<i>Eläkesitoumuksista johtuva vastuu</i>				
Suomen Pankin eläkevastuu	478,0		470,3	
– tästä varauksilla katettu	459,2		442,1	
<i>Suomen Pankin huoltokonttori</i>				
Talletukset	18,6		20,0	
Luotot	4,6		4,6	

¹ Suluissa Suomen Pankin suhteellinen omistusosuus BIS:n liikkeessä olevista osakkeista. Aikaisemmin prosentuaalinen omistusosuus ilmoitettiin BIS:n koko osakepääoman mahdollisesta maksimimäärästä.

Suomen Pankin kiinteistöt

Kiinteistö	Osoite	Valmistumisvuosi	Tilavuus noin m ³
Helsinki	Rauhankatu 16	1883/1961/2006	49 500
	Unioninkatu 33 ¹	1848	11 710
	Rauhankatu 19	1954	38 790
	Snellmaninkatu 6 ²	1857/1892/2001	26 930
	Snellmaninkatu 2 ²	1901/2003	3 200
	Ramsinniementie 34	1920/1983/1998	4 600
Kuopio	Puutarhakatu 4	1993	11 900
Oulu	Kajaaninkatu 8	1973	17 700
Tampere	Koskikatu 9 C ²	1942	36 000
Turku	Linnankatu 20	1914	10 500
Vantaa	Turvalaaksontie 1	1979	311 500
Inari	Saariselkä	1968/1976/1998	6 100

¹ Unioninkatu 33 (11 710 m³) on eriytetty omaksi kiinteistöksi ja myyty Helsingin yliopistolle. Omistusoikeus siirtyi 1.9.2006.

² Siirretty vuoden 2002 alussa Suomen Pankin eläkerahaston omaisuudeksi.

Pankkivaltuusto on päättänyt, että voitosta, 293 157 380,47 euroa, käytetään 107 157 380,47 euroa vararahaston kartuttamiseen ja 186 000 000,00 euroa siirretään käytettäväksi valtion tarpeisiin.

Tilinpäätöksen kommentit

Kirjanpito- ja tilinpäätöskäytäntö

Suomen Pankki noudattaa EKP:n neuvoston hyväksymiä talousperusteisia kirjanpitoperiaatteita ja tekniikoita, ja tilinpäätökset laaditaan näiden yhdenmukaistettujen periaatteiden mukaisesti. Pankkivaltuusto vahvistaa Suomen Pankista annetun lain 11 pykälän mukaisesti pankin tilinpäätöksen perusteet johtokunnan esityksen perusteella.

Kulta ja valuuttamääräiset erät sekä eurosalkun erät

Ulkomaan rahan määräiset erät sekä kulta on tilinpäätöksessä muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurseja. Ulkomaan rahan määräisten erien arvostus on tehty valuuttakohtaisesti. Sekä valuutta- että euromääräisten arvopapereiden arvostus on tehty arvopaperilajeittain. Valuuttakursseista johtuva arvostusero käsitellään erillään arvopapereiden hintojen muutoksesta johtuvasta erosta. Kullan hinnanmuutos- ja kurssimuutoserot käsitellään yhtenä eränä.

Arvopapereiden takaisinmyynti- ja takaisinostositoumukset

Arvopapereiden takaisinmyyntisitoumukset eli käännteiset reposopimukset kirjataan taseeseen vakuudellisina talletuksina vastaavaa-puolelle. Arvopapereiden takaisinostositoumukset eli reposopimukset kirjataan taseeseen vakuudellisina luottoina vastattavaa-puolelle. Reposopimuksilla myydyt arvopaperit jäävät Suomen Pankin taseeseen.

EU-maiden kansallisten keskuspankkien väliset saamiset ja velat

EU-maiden kansallisten keskuspankkien välisiä tapahtumia käsitellään ensisijaisesti TARGET-järjestelmässä, joka on Euroopan laajuinen automatisoitu reaaliaikainen maksujärjestelmä. Tapahtumista syntyy kahdenvälisiä saamisia ja velkoja EU:n keskuspankkien toisilleen pitämällä tileillä. Nämä saamiset ja velat nettoutetaan siten, että EKP asettuu kummankin osapuolen vastapuoleksi. Siten kansallisille keskuspankeille jää vain yksi nettopositio EKP:hen nähden.

Käyttöomaisuus

Tilikauden 1999 alusta lukien käyttöomaisuus on arvostettu hankintahintaan poistoilla vähennet-

tyä. Poistot lasketaan tasapoistomenetelmällä. Tasapoistot tehdään käyttöomaisuuden odotetuna taloudellisena käyttöaikana siten, että ne aloitetaan pääsääntöisesti hankintaa seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Vuoden 1999 taseessa markkinahintaan aktivoitujen rakennusten ja maa-alueiden vastaerä on arvonneuostotili. Näiden rakennusten poistot on kirjattu arvonneuostotiliä purkamalla siten, ettei niillä ole tulosvaikutusta.

Taloudelliset käyttöajat ovat seuraavat:

- ATK-laitteet ja -ohjelmistot, autot: 4 vuotta
- koneet, kalustot: 10 vuotta
- rakennukset: 25 vuotta.

Käyttöomaisuus, jonka arvo on alle 10 000 euroa, poistetaan hankintavuonna.

Eurosetelit ja rahoitustulo

EKP ja euroalueen 12 kansallista keskuspankkia, jotka yhdessä muodostavat eurojärjestelmän, ovat laskeneet liikkeeseen euroseteleitä 1.1.2002 alkaen.^{1,2} Liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvo kohdistetaan keskuspankeille kunkin kuukauden viimeisenä pankkipäivänä setelien jakoperusteen mukaisesti.³ EKP:lle on merkitty 8 prosentin osuus liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta ja loput 92 % on merkitty kansallisille keskuspankeille ns. pääoma-avainten mukaisesti. Osuus ilmoitetaan taseen vastattavaa-puolella erässä ”Liikkeessä olevat setelit”. Kullekin kansalliselle keskuspankille setelien pääoma-avainten mukaisesti kohdistetun eurosetelien osuuden arvon ja kyseisen keskuspankin tosiasiallisesti liikkeeseen laskemien eurosetelien arvon erotuksesta aiheutuu myös eurojärjestelmän sisäisiä saamisia tai velkoja, joille maksetaan korkoa. Nämä korolliset⁴ saamiset tai velat ilmoitetaan alaeerässä ”Eurojärjestelmän sisäiset

¹ Euroopan keskuspankin päätös, tehty 6. päivänä joulukuuta 2001, euroseteleiden liikkeeseenlaskusta (EKP/2001/15), EYVL L 337, 20.12.2001.

² Slovenia liittyi eurojärjestelmään 1.1.2007, joten vuoden 2007 alusta alkaen maita on 13.

³ Setelien jakoperuste on johdettu prosenttiosuuksista, jotka saadaan, kun eurosetelien liikkeeseenlaskujen kokonaismäärästä vähennetään EKP:n prosenttiosuus ja jäljelle jäävään kansallisten keskuspankkien osuuteen sovelletaan EKP:n pääoma-avainta.

⁴ Euroopan keskuspankin päätös (EKP/2001/16) rahoitustulon osallistuvien jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien rahoitustulon jakamisesta tilikaudesta 2002 alkaen.

saamiset/velat: Eurosetelien kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvä nettosaaminen/-velka”. Suomen Pankin taseessa erä on vastavaa-puolella.

EKP:n pääomaan sovellettava jakoperuste

	1.5.2004, %
Belgian keskuspankki	2,5502
Saksan keskuspankki	21,1364
Kreikan keskuspankki	1,8974
Espanjan keskuspankki	7,7758
Ranskan keskuspankki	14,8712
Irlannin keskuspankki	0,9219
Italian keskuspankki	13,0516
Luxemburgin keskuspankki	0,1568
Alankomaiden keskuspankki	3,9955
Itävallan keskuspankki	2,0800
Portugalin keskuspankki	1,7653
Suomen Pankki	1,2887
Eurojärjestelmä yhteensä	71,4908
Tšekin keskuspankki	1,4584
Tanskan keskuspankki	1,5663
Viron keskuspankki	0,1784
Kyproksen keskuspankki	0,1300
Latvian keskuspankki	0,2978
Liettuan keskuspankki	0,4425
Unkarin keskuspankki	1,3884
Maltan keskuspankki	0,0647
Puolan keskuspankki	5,1380
Slovenian keskuspankki	0,3345
Slovakian keskuspankki	0,7147
Ruotsin keskuspankki	2,4133
Englannin pankki	14,3822
Euroalueeseen kuulumattomat kansalliset keskuspankit yhteensä	28,5092
Yhteensä	100,0000

Vuodesta 2002 vuoteen 2007 euroseteleistä aiheutuvia eurojärjestelmän sisäisiä saamia ja velkoja porrastetaan, jotta vältettäisiin merkittävät muutokset kansallisten keskuspankkien suhteellises- sa tulonjaossa aiempaan verrattuna. Porrastukset tehdään ottamalla huomioon se ero, mikä on kunkin kansallisen keskuspankin liikkeeseen laskemien, heinäkuun 1999 ja kesäkuun 2001 välisenä aikana keskimäärin liikkeessä olleiden setelien arvon ja niiden setelien arvon välillä, joka pankeille olisi tuona aikana keskimäärin kohdistettu EKP:n pääoma-avainten mukaisesti. Vuosi vuodelta näitä porrastuksia pienennetään vuo-

den 2007 loppuun asti. Tämän jälkeen seteleistä saatava rahoitustulo jaetaan kansallisten keskuspankkien kesken yksinomaan suhteessa niiden EKP:n pääomasta maksamiin osuuksiin. Näistä eristä kertyvät korkotuotot ja -kulut selvitetään EKP:n tilien kautta, ja ne ovat osa korkokatetta. EKP:n pääoma-avainta tarkistetaan uusien jäsenmaiden liittyessä eurojärjestelmään.

Setelitulo, joka EKP:lle kertyy sen 8 prosentin osuudesta liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta, jaetaan pääasiassa kansallisille keskuspankeille.⁵ Vuonna 2004 tämä setelitulo jätettiin jakamatta, koska EKP:n tilikauden voitto oli pienempi kuin sille liikkeessä olevista euroseteleistä kertynyt tulo. Vuosina 2005 ja 2006 EKP:lle kertynyt setelitulo jätettiin jakamatta, jotta kerrytettäisiin EKP:n valuuttakurssi- ja hintaerovaroja.

Tuloslaskelmaan kirjaamisen periaatteet

Tuotot ja kulut kirjataan suoriteperusteisesti.

Realisoituneet tuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmaan. Realisoituneiden valuuttakurssi-voittojen ja tappioiden laskemisessa on käytetty päivittäisen nettokeskihinnan menetelmää. Arvopapereiden hintaeroista johtuvien voittojen ja tappioiden laskemisessa on käytetty arvopapereiden keskihinnan menetelmää.

Realisoitumattomat voitot kirjataan taseen arvonmuutostilille.

Realisoitumattomat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, jos ne ovat suuremmat kuin aikaisemmin taseen arvonmuutostilille kirjatut vastaavat realisoitumattomat arvostusvoitot. Tuloslaskelmaan kirjattuja realisoitumattomia tappioita ei peruuteta seuraavina tilikausina. Jos arvopaperilajista tai valuutasta kirjataan tilinpäätökseen realisoitumattomia tappioita, tämän arvopaperilajin keskihintaa tai valuutan nettokeskikurssia muutetaan vastaavasti ennen seuraavan tilikauden alkua.

Realisoitumattomat tappiot ja voitot (netto) kirjataan arvopaperilajeittain, valuutoittain ja kullon osalta erikseen.

Arvopapereiden hankintahinnan ja nimellisarvon erotus jaksotetaan arvopapereiden juoksuajalle.

Suomen Pankin tuloslaskelma sisältää Suomen Pankin eläkerahaston ja Rahoitustarkastuksen tuotot ja kulut. Suomen Pankin eläkerahaston sijoitussalkku arvostetaan kuukausittain

⁵ EKP:n päätös (EKP/2005/11).

kuukauden viimeisen päivän markkinahintaan. Eläkerahaston varat sisältyvät Suomen Pankin taseessa muihin saamiisiin.

Eläkerahasto

Vuonna 2001 tehtiin päätökset Suomen Pankin eläkevastuun hoitamisesta pankin taseessa olevan eläkerahaston avulla. Vuoden 2002 alusta voimaan tulleen järjestelyn tarkoituksena on huolehtia Suomen Pankin henkilöstön eläketurvan kattamiseen liittyvien varojen tuottavasta sijoittamisesta. Suomen Pankin eläkerahastosta laaditaan erillinen vuosikertomus.

Taseen ulkopuoliset erät

Valuuttatermiinit otetaan huomioon laskettaessa valuuttaposition nettokeskihintaa. Taseen ulkopuolisista eristä aiheutuvat voitot ja tappiot käsitellään samalla tavalla kuin taseessa olevista eristä aiheutuneet voitot ja tappiot.

Taseen kommentit

Vastaavaa

1. Kulta ja kultasaamiset

Suomen Pankilla on 1 576 450 troyunssia kultaa, joka on tilinpäätöksessä arvostettu markkinahintaan. Vuoden 1999 alussa Suomen Pankki, kuten muutkin eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit, siirsi noin 20 % kullastaan EKP:lle.

	31.12.2006	31.12.2005
Kulta		
Määrä (troyunssia)	1 576 450	1 576 835
Hinta troyunssilta (euroa)	482,69	434,86
Arvo markkinahintaan (euroa)	760 936 472	685 696 274
Markkina-arvon muutos (euroa)	75 240 198	178 513 450

Pieni muutos kullan määrässä johtuu painoerokaupoista.

2. Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta

Tase-erässä ovat valuuttavarantoon luettavat valuuttasaamiset euroalueen ulkopuolelta sekä SDR-määräiset saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF).

Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF) koostuvat seuraavista eristä (miljoonina):

	31.12.2006		31.12.2005	
	EUR	SDR	EUR	SDR
Varanto-osuus				
IMF:ssä	126,3	110,6	227,7	198,3
Erityiset nosto-oikeudet	146,6	128,4	130,1	113,3
Muut saamiset				
IMF:ltä	6,6	5,8	6,7	5,8
Yhteensä	279,5	244,8	364,5	317,4

Suomen jäsenosuuden kokonaismäärä valuuttarahastossa on 1 263,8 milj. SDR:ää. Varanto-osuus on se osuus Suomen Pankin jäsenosuudesta, joka on maksettu IMF:lle valuuttana. Toinen osa jäsenosuudesta on maksettu aikoinaan markkoina. Tämän osan valuuttarahasto on lainannut takaisin Suomen Pankille. Markkoina maksetun jäsenosuuden nettovaikutus Suomen Pankin taseessa on nolla, sillä edellä mainittu saaminen ja velka ovat samassa tase-erässä.

Suomen Pankin erityisten nosto-oikeuksien (Special Drawing Rights, SDR) määrä on 146,6 milj. euroa. Erityiset nosto-oikeudet ovat IMF:n luomaa valuuttavarantoa, jonka rahasto on jakanut jäsenmailleen. Erityisiä nosto-oikeuksia käytetään valuuttakaupoissa normaalien valuuttojen tapaan. Erän arvo muuttuu valuuttarahaston jäsenmaiden välisten valuuttakauppojen seurauksena. Lisäksi erän suuruuteen vaikuttavat saadut ja maksetut korot sekä voitto-osuus IMF:ssä.

Yhteensä Suomen Pankin saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta ovat 279,5 milj. euroa. Vuoden 2006 lopussa SDR:n ja euron välinen kurssi oli 1 SDR = 1,14 EUR. Vuonna 2006 SDR:n markkinakurssi oli keskihintaa alhaisempi, joten arvostustappiot tuloutettiin kirjanpitosääntöjen mukaisesti.

Tase-erässä ovat IMF-erien lisäksi pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta.

	31.12.2006		31.12.2005	
	EUR		EUR	
Talletukset	164 853 102		1 194 286 785	
Kuponkipaperit	3 868 587 138		6 182 556 146	
Diskonttopaperit	338 181 988		648 290 076	
Muut saamiset	98 861 638		310 513 660	
Yhteensä	4 470 483 866		8 335 646 667	

Suomen Pankki siirsi vuoden 1999 alussa osan dollari- ja jenimääräisistä saamisistaan EKP:lle.

3. Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta

Tase-erässä ovat valuuttamääräiset talletukset ja arvopaperit sekä muut valuuttamääräiset saamiset euroalueelta.

	31.12.2006 EUR	31.12.2005 EUR
Talletukset	98 369 197	58 452 564
Kuponkipaperit	787 126 870	671 092 360
Diskonttopaperit	156 371 443	55 633 557
Muut saamiset	19 532 680	69 228 997
Yhteensä	1 061 400 191	854 407 478

4. Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta

Tase-erä sisältää euroalueen ulkopuolisia eurotalletuksia, euroalueen ulkopuolella liikkeeseen laskettuja kuponki- ja diskonttopapereita sekä euromääräisiä saamisia Kansainväliseltä järjestelypankilta (BIS).

	31.12.2006 EUR	31.12.2005 EUR
Talletukset	145 500 000	0
Kuponkipaperit	64 954 396	0
Diskonttopaperit	156 810 600	0
Muut saamiset	484 068	131 263
Yhteensä	367 749 064	131 263

5. Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta

Tase-erä sisältää saamiset, jotka liittyvät rahapoliitikassa käytettäviin instrumentteihin.

Perusrahoitusoperaatio on viikoittainen likviditeettiä lisäävä käänteisoperaatio, joka toteutetaan vakiohuutokauppana. Perusrahoitusoperaatioilla on keskeinen asema eurojärjestelmän markkinaoperaatioiden tavoitteiden täyttämiseksi, ja niiden avulla turvataan suurin osa rahoitussektorin keskuspankkirahan tarpeesta. Saamiset perusrahoitusoperaatioista olivat 500 milj. euroa vuoden 2006 lopussa.

Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot ovat keran kuussa toteutettavia likviditeettiä lisääviä käänteisoperaatioita, jotka toteutetaan vakiohuutokauppoina. Saamiset niistä olivat 525 milj. euroa. Vuoden 2006 aikana tehtiin myös pikahuutokauppoina hienosäätöoperaatioita. Operaatiot toteutettiin käänteisoperaationa tai keräämällä määräaikaista talletuksia, mutta niistä ei ollut saamisia eikä velkoja vuoden lopussa. Hienosäätöoperaatioita toteutetaan tarpeen mukaan, kun

halutaan tasata rahamarkkinoiden likviditeetin odottamattomista muutoksista johtuvia korkovaihteluita. Lisäksi suomalaiset luottolaitokset ottivat maksuvalmiusluottoja likviditeetin säilyttämiseksi vuoden 2006 aikana, mutta niistä ei ollut saamisia vuoden lopussa.

	31.12.2006 Milj. EUR	31.12.2005 Milj. EUR
Perusrahoitusoperaatiot	500	1 200
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	525,2	491,7
Yhteensä	1 025,2	1 691,7

6. Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta

Tase-erässä ovat eurotalletukset sekä tilit euroalueen luottolaitoksissa.

7. Euromääräiset arvopaperit euroalueelta

Tase-erä sisältää euroalueella liikkeeseen lasketut kuponki- ja diskonttopaperit. Vuoden 2006 helmi-maaliskuussa Suomen Pankki muutti rahoitusvarallisuutensa koostumusta vaihtamalla Ruotsin ja Tanskan kruunun määräiset sijoitukset euromääräisiin sijoituksiin. Ennen vuotta 2006 Suomen Pankilla ei ole ollut euromääräisiä sijoituksia.

	31.12.2006 EUR
Kuponkipaperit	4 759 730 358
Diskonttopaperit	238 410 658
Yhteensä	4 998 141 016

8. Eurojärjestelmän sisäiset saamiset

Tase-erä sisältää eurojärjestelmän sisäiset saamiset. Kunkin eurojärjestelmään kuuluvan kansallisen keskuspankin osuus EKP:n pääomasta määräytyy ns. pääoma-avaimen mukaan. Pääoma-avaimen vaikuttavat maan asukasluku ja bruttokansantuote. Pääoma-avain tarkistetaan viiden vuoden välein ja kun uusia jäseniä liittyy EU:hun. Suomen prosentuaalinen osuus EKP:n pääomasta on ollut 1.5.2004 lähtien 1,2887 %. Saamiselle maksetaan viimeisimpään käytettävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa, lukuun ottamatta kultaa, jolle ei makseta

korkoa. Saaminen on euromääräinen, ja sen arvo perustuu saamisen arvoon siirtohetkellä. Tase-erässä ovat myös TARGET-maksujärjestelmän tilien saldot nettomääräisinä. Lisäksi tähän tase-erään kuuluu nettosaaminen, joka liittyy euroseleleiden arvon kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä.

9. Muut saamiset

Tase-erässä ovat euroalueen kolikot, sijoitusomaisuutena olevat arvopaperit ja käyttöomaisuus (rakennukset, koneet ja kalusto). Tase-erään sisältyvät myös eläkerahaston omaisuus- ja sijoituserät, taseen ulkopuolisten erien arvostuksesta johtuvat erät sekä siirtosaamiset ja muut saamiset.

Vastattavaa

1. Liikkeessä olevat setelit

Tase-erässä on pääoma-avaimen mukainen EKP:n osuudella oikaistu Suomen Pankin osuus, 10 419 milj. euroa, liikkeessä olevien euroseleleiden kokonaismäärästä.

2. Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille

Tase-erään sisältyvät luottolaitosten RTGS-tilien saldot. Luottolaitokset täyttävät vähimmäisvarantovelvoitteen siten, että niiden RTGS-tilin päivittäisten saldojen keskiarvo seurantajakson aikana on vähintään varantovelvoitteen suuruinen. Vähimmäisvarantojärjestelmän tarkoituksena on ensisijaisesti tasata rahamarkkinakorkoja sekä lisätä rakenteellisen keskuspankkirahoituksen tarvetta.

Tähän tase-erään kuuluvat myös luottolaitosten yötalletukset.

3. Euromääräiset velat muille euroalueella oleville

Tase-erässä ovat euromääräiset velat muille kuin vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille.

4. Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Tase-erässä ovat kansainvälisten organisaatioiden ja euroalueen ulkopuolella sijaitsevien pankkien tilien saldot Suomen Pankissa.

5. Valuuttamääräiset velat euroalueelle

Erään sisältyy valuuttamääräisiä varoja, jotka Valtiokonttori on tallettanut omia maksujaan varten.

6. Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Valuuttavarannon hallinnoimiseksi tehdyt reposopimukset on kirjattu tähän tase-erään.

7. Myönnettyjen erityisten nosto-oikeuksien vastaerä

Tase-erä on erityisten nosto-oikeuksien (vrt. vastaavaa-puolen erä) vastaerä. Alun perin erityiset nosto-oikeudet ja niiden vastaerä olivat yhtä suuret. Kaupankäynnin seurauksena Suomen Pankin erityisiin nosto-oikeuksiin liittyvät saamiset olivat vuoden 2006 lopussa pienemmät kuin niiden vastaerä. Vastaerän suuruus on 142,7 milj. SDR. Erä on pysynyt vuosia samansuuruisena, koska sitä ei käytetä kaupankäyntiin.

8. Eurojärjestelmän sisäiset velat

Tähän tase-erään sisältyvät TARGET-maksujärjestelmän tilien saldot nettomääräisinä, mikäli Suomen Pankki on velkaa eurojärjestelmälle.

9. Muut velat

Tase-erässä ovat siirtovelat ja muut velat.

10. Arvonmuutostili

Tase-erässä ovat maa-alueiden ja rakennusten arvonkorotukset sekä kirjanpitokäytännön muutoksesta johtuvat muut arvostuserot. Lisäksi tase-erä sisältää valuuttamääräisten erien ja arvopapereiden markkinahinta-arvostuksesta syntyneet realisoitumattomat arvostusvoitot.

11. Varaukset

Suomen Pankista annetun lain 20 pykälän mukaan tilinpäätöksessä voidaan tehdä varauksia, jos se pankin rahastojen reaaliarvon turvaamiseksi taikka valuuttakurssien tai arvopapereiden markkinahintojen muutoksista aiheutuvien tuloksen vaihteluiden tasaamiseksi on tarpeen. Näiden varausten yhteismäärä on 2 217 milj. euroa. Varausten nettomuutos koostuu tuloslaskelman eristä ”Valuuttakurssi- ja hintaerova-

rauksen muutos”, jota purettiin 156 milj. euroa, sekä ”Oman pääoman reaaliarvovarauksen muutos”, jota kartutettiin 80 milj. euroa.

Lisäksi tilinpäätöksessä on tehty varaus eläkevastuun kattamiseksi. Suomen Pankin eläkevastuun kokonaismäärä on 478 milj. euroa, ja tästä on katettu 96 % eli 459 milj. euroa.

12. Oma pääoma

Tase-erässä ovat kantarahasto ja vararahasto. Suomen Pankista annetun lain 21 pykälän mukaan tappio on katettava vararahastosta, jos pankin tilinpäätös on tappiollinen. Siltä osin kuin vararahasto ei riitä, tappio voidaan jättää kattamatta toistaiseksi. Seuraavien vuosien voitto on ensisijaisesti käytettävä kattamatta jääneiden tappioiden kattamiseen.

13. Tilikauden voitto

Tilikauden 2006 voitto oli 293 milj. euroa.

Tuloslaskelman kommentit

1. Korkotuotot

Korkotuotot olivat yhteensä 528 milj. euroa. Näistä 267 milj. euroa kertyi valuuttavarannon korkotuotoista ja 110 milj. euroa eurosalkun korkotuotoista.

Loput korkotuotot kertyivät euromääräisistä saamisista. Näistä 63 milj. euroa koostui rahapoliittisista operaatioista syntyneistä korkotuotoista ja 17 milj. euroa valuuttavarannon siirtoon perustuvasta saamisesta EKP:ltä. EKP:n seteliuudesta, pääoma-avainten soveltamisesta ja porrastuksesta aiheutuvasta saamisesta ja velasta syntyvä korkotuotto, 65 milj. euroa, on esitetty nettomääräisenä.

2. Korkokulut

Korkokulut olivat yhteensä 100 milj. euroa. Niistä 72 milj. euroa on vähimmäisvarantotalletuksille maksettuja korkoja. Korkokulua syntyi myös eurojärjestelmään kuuluvien keskuspankkien TARGET-saldoille maksetuista ja niistä saaduista koroista, joiden nettosumma oli 12 milj. euroa.

3. Korkokate

Korkokate, joka oli 428 milj. euroa, lasketaan korkotulojen ja korkokulujen erotuksena.

4. Valuuttakurssimuutoksista realisoituneet voitot ja tappiot

Erä sisältää valuuttamääräisten erien myynnistä realisoituneet voitot ja tappiot. Vuonna 2006 valuuttakurssien muutoksista realisoituneet tappiot olivat 56 milj. euroa.

5. Arvopapereiden realisoituneet hintaerot

Erä sisältää arvopapereiden myynnistä realisoituneet voitot ja tappiot. Jokaista arvopaperilajia tarkastellaan kirjanpidossa erikseen. Vuonna 2006 arvopapereista realisoitui niiden hinnan muutosten johdosta 100 milj. euroa tappiota.

6. Valuuttakurssi- ja hintaerovarauksen muutos

Vuonna 2006 varausta purettiin 156 milj. euroa tilinpäätöspolitiikan mukaisesti.

7. Rahoitustulon netto-osuus

Erässä esitetään eurojärjestelmälle maksetun ja eurojärjestelmästä takaisin jaetun rahoitustulon nettosumma. Kunkin kansallisen keskuspankin rahoitustulo on laskettu käyttämällä velkapohjaa vastaan yksilöityjen varojen todellista tuottoa. Velkapohja koostuu seuraavista eristä: liikkeessä olevat setelit, rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat luottolaitoksille, TARGET-transakzioista johtuvat eurojärjestelmän sisäiset nettovelat sekä eurojärjestelmän sisäiset nettovelat, jotka liittyvät euroseteleiden arvon kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä. Velkapohjaan sisältyville veloille maksetut korot vähennetään yhteenlaskettavan rahoitustulon määrästä. Yksilöidyt varat koostuvat seuraavista eristä: rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset saamiset luottolaitoksilta, valuuttavarantojen siirtoon perustuva euromääräinen saaminen, euroseteleiden kohdentamiseen liittyvä nettosaaminen, pääoma-avaimen avulla laskettu rajallinen osuus kansallisen keskuspankin kullan määrästä. Kullan ei oleteta tuottavan. Kun yksilöityjen varojen määrä on enemmän tai vähemmän kuin velkapohja, erolle lasketaan tuotto käyttämällä kaikkien kansallisten keskuspankkien yksilöityjen varojen keskituottoa. Eurojärjestelmän yhteenlaskettu rahoitustulo jaetaan kansallisten keskuspankkien kesken merkityn pääoman jakoperusteen mukaisesti. Varsinainen rahoitustulon netto-osuus oli 5,3 milj. euroa.

8. Osuus EKP:n voitosta

EKP ei jakanut voittoa tilikaudelta 2005.

9. Muut keskuspankkitoiminnan tuotot

Tässä erässä ovat osingot 3 milj. euroa.

10. Muut tuotot

Tässä erässä ovat Rahoitustarkastuksen valvontamaksut, 17 milj. euroa. Erä sisältää myös sekalaisia muita tuottoja, muun muassa saatuja vuokratuottoja, käyttöomaisuuden luovutusvoittoja, toimitusmaksuja sekä palkkioita.

11. Henkilöstökulut

Palkkakulut olivat 37 milj. euroa. Sosiaalikulut ja työnantajan eläkemaksu olivat yhteensä 11 milj. euroa. Vuonna 2006 henkilöstökuluihin sisältyy eläkerahastolle maksettu kannatusmaksu, 10 milj. euroa.

12. Hallinnolliset kulut

Erään sisältyvät vuokrat, kokous- ja sidosryhmäkulut, ostopalveluista aiheutuneet kulut ja tarvikkeet. Lisäksi erässä on henkilöstön koulutus-, virkamatka- sekä rekrytointikuluja.

13. Poistot käyttöomaisuudesta

Poistot käyttöomaisuudesta olivat yhteensä 17 milj. euroa. Tästä katettiin arvonorotusrahas-
tosta 9 milj. euroa. Netto-poistoiksi jää siten 8 milj. euroa. Eläkerahaston osuus netto-poistoista oli 1 milj. euroa. Eläkerahaston tuotot ja kulut on esitetty omana eränään osana Suomen Pankin tuloslaskelmaa.

14. Setelien hankintakulut

Setelien hankintakulut olivat 5 milj. euroa.

15. Muut kulut

Muista kuluista suurin osa liittyy kiinteistöjen käyttöön ja ylläpitoon.

16. Eläkerahaston tuotot

Erään sisältyvät Suomen Pankin eläkerahaston sijoitustoiminnan tuotot, 20 milj. euroa. Lisäksi erässä ovat Suomen Pankin ja Rahoitustarkastuksen työnantajan osuudet sekä työntekijän osuus maksutulosta, 9 milj. euroa. Erään sisältyy myös Suomen Pankin eläkerahastolle maksama kannatusmaksu, 10 milj. euroa.

17. Eläkerahaston kulut

Erään sisältyvät Suomen Pankin eläkerahaston sijoitusten kulut, 1 milj. euroa, maksetut eläkkeet, 18 milj. euroa, hoitokulut sekä poistot eläkerahaston hallussa olevasta käyttöomaisuudesta.

18. Varausten muutos

Suomen Pankista annetun lain 20 pykälän mukaista oman pääoman reaaliarvovarausta kar-
tutettiin 80 milj. euroa. Eläkevarauksen lisäys tuloslaskelmassa oli 18 milj. euroa.

19. Tilikauden tulos

Tilikauden 2006 tulos oli 293 milj. euroa. Joh-
tokunta esittää pankkivaltuustolle, että voitosta 186 milj. euroa siirretään käytettäväksi valtion tarpeisiin.

SUOMEN PANKIN HALLINTO JA PANKKIVALTUUSTON KÄSITTELEMIÄ ASIOITA

Johdanto

Vuoden 1999 alussa voimaan tulleen lain (214/1998) mukaan Suomen Pankin toimielimiä ovat pankkivaltuusto ja johtokunta. Pankkivaltuustoon kuuluu yhdeksän eduskunnan valitsemaa pankkivaltuutettua. Pankkivaltuuston tehtävät jakautuvat kolmeen ryhmään: valvontaan, keskeisiin hallintotehtäviin ja muihin tehtäviin. Pankkivaltuusto antaa eduskunnalle vuosittain kertomuksen Suomen Pankin toiminnasta ja hallinnosta sekä käsittelemistään tärkeimmistä asioista. Lisäksi pankkivaltuusto voi tarvittaessa antaa kertomuksia rahapolitiikan toteuttamisesta ja muusta Suomen Pankin toiminnasta.

Euroopan keskuspankin perussääntöön mukaisesti Suomen Pankin ensisijaisena tavoitteena on osana Euroopan keskuspankkijärjestelmää (EKPJ) perustamissopimuksen mukaisesti pitää yllä hintavakautta ja tehtävänä toteuttaa osaltaan EKP:n neuvoston määrittelemää rahapolitiikkaa. Tehtävänä on myös huolehtia osaltaan rahahuollosta ja setelien liikkeeseenlaskusta, valuuttavarannon hallussapidosta ja hoidosta sekä maksu- ja muun rahoitusjärjestelmän luotettavuudesta ja tehokkuudesta samoin kuin osallistua sen kehittämiseen. Lisäksi Suomen Pankin tehtävänä on huolehtia toimintansa kannalta tarpeellisten tilastojen laatimisesta ja julkaisemisesta.

Pankkivaltuuston keskeisiä työskentelytapoja ovat sen kokouskeskustelut johtokunnan kanssa euroalueen rahapolitiikasta, taloudellisesta kehityksestä ja Euroopan keskuspankin rahapolitiikan toteutuksesta. Suomen Pankki näkee organisaationsa vakauden rakentajaksi sekä aktiiviseksi ja rakentavaksi EKPJ:n jäseneksi. Sen ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintavakautta yhteisen edun vuoksi. Yhtenä rahoitusalan johtavista viranomaisista keskuspankki pyrkii turvaamaan rahoitusjärjestelmän vakauden ja tehokkuuden sekä edistämään Euroopan rahoitusmarkkinoiden yhdentymistä.

Kertomusvuonna pankkivaltuuston kokouksissa keskusteltiin alustusten pohjalta kansainvälisestä taloudellisesta kehityksestä ja erityisesti Euroopan, Yhdysvaltojen ja Venäjän talouksien kehityksestä sekä Baltian maiden taloustilanteesta, ikääntymisen vaikutuksista talouteen, arvopaperimarkkinoiden mullistuksesta Euroopassa sekä reaalikorkojen kehityksestä ja kotitalouksien velkaantumisesta Suomessa.

Lisäksi keskusteltiin alustusten pohjalta Euroopan keskuspankin rahapolitiikasta ja EKP:n toiminnan muista ajankohtaisista aiheista, Yhdysvaltain keskuspankin rahapolitiikasta ja pääjohtajavaihdoksesta, yhtenäisen euromaksualueen (Single Euro Payments Area, SEPA) tavoitteista, valuuttavarantojen sijoittamisen kansainvälisistä trendeistä ja Kiinan valuuttavarannon muutoksista. Niin ikään jatkettiin edellisenä vuonna aloitettua keskustelua Suomen Pankin tasepolitiikasta ja siihen liittyen Suomen Pankin tuloksen ja taseen uudelleenarvioinnista, Suomen Pankin lakisääteisestä itsenäisyydestä, eräiden eurooppalaisten keskuspankkien käytännöistä, Euroopan keskuspankin tuloksen vaikutuksesta ja kulukurin merkityksestä pankin toiminnassa.

Johtokunnan voitonjakoehdotus vuodelta 2005 perustui Suomen Pankista annetun lain (214/1998) tilinpäätöstä, rahoitustuloa ja voitonjakoa koskevien säännösten lisäksi Suomen Pankin tasepolitiikan tarkistukseen ja tavoitteena on vakaa voitonjako pankin vakavaraisuutta vaarantamatta. Johtokunta pyrkii soveltamaan tasepolitiikkaa siten, että valtiolle voitaisiin tuloittaa vuosittain voitonjaossa keskimäärin vähintään 100 miljoonaa euroa; tämän summan ylitys on mahdollinen tuloksen niin salliessa. Suomen Pankkia koskevan lain 21 §:n mukaan pankkivaltuusto voi tehdä päätöksen voiton käytöstä säädöksen pääsäännöstä (1/2–1/2) poiketen, kun se pankin taloudellisen aseman tai vararahaston suuruuden vuoksi on perusteltua. Kokouksessaan 24. maaliskuuta 2006 pankkivaltuusto päätti, että Suomen Pankkia koskevan lain (214/1998)

11 §:n 1 momentin 3 kohdan ja 21 §:n 2 momentin nojalla vuoden 2005 voitosta, 200 milj. euroa, siirretään 1/3 osa vararahaston kartuttamiseen ja 134 milj. euroa valtion tarpeisiin.

Lainsäädäntöuudistuksia

Uusi valtion eläkelaki (VaEL) tuli voimaan 1.1.2007. Laki korvaa mm. valtion eläkelain (VEL) ja valtion perhe-eläkelain (VPEL). Eläketurvan sisältöön ei tehty muutoksia, vaan säännökset jäivät sisällöltään vuoden 2005 alusta lukien voimassa olleen lainsäädännön mukaisiksi. Ennen vuotta 2007 voimassa ollut valtion eläkelainsäädäntö kumottiin pääosin niin, että säännökset kuitenkin jäävät edelleen koskemaan ennen vuotta 2007 voimassa olleista palveluksista ennen vuotta 2007 karttunutta eläketurvaa. Eläkkeiden muutoksenhakua koskevat säännökset muuttuivat sen takia, että ensimmäisenä muutoksenhakuasteena oleva valtion eläkelautakunta lakkautettiin ja yhdistettiin yksityisen alan työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan ja kuntien eläkelautakunnan kanssa yhdeksi yhteiseksi eläkelautakunnaksi, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnaksi. Valtion ja Suomen Pankin eläketurva on samansisältöinen. Ennen vuotta 2005 palveluksensa aloittaneita koskee joukko eroavaisuuksia, joista merkittävimpiä ovat ennen vuotta 1992 palvelukseen tulleiden 60 vuoden eläkeikä ja ennen 3.5.1977 palvelukseen tulleiden naisten 55 vuoden eläkeikä. Suomen Pankin eläkejärjestelmä eroaa valtion eläkejärjestelmästä edelleen muutoksenhakuportaiden lukumäärän ja eläkkeiden rahoituksen osalta. Pankkilaisten eläketurvan hallinto hoidetaan päätöksentekomenettelyä lukuun ottamatta kokonaan Valtiokonttorissa. Suomen Pankin virkamiehiä koskevan lain (1166/1998) 58 §:n 2 momentin ja Suomen Pankkia koskevassa laissa (214/198) pankkivaltuuston tehtävistä säädetyn 11 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan pankkivaltuusto on vahvistanut tarkemmat määräykset pankkilaisten eläketurvasta valtion eläkelain mukaisiksi siltä osin kuin VEL soveltuu. Uusi VaEL on varsin yksityiskohtainen, joten sitä tarkempia erityisiä säännöksiä ole tarpeen enää vahvistaa. Suomen Pankkiin soveltumattomia poissuljetta on vähän, ja ne ovat selkeitä. Tämän johdosta pankkivaltuusto päätti kokouksessaan joulukuun 15. päivänä vahvistaa Suomen Pankille uuden eläkesäännön, joka oli viittaussäännös valtion uuteen eläkelakiin ja valtion uuden eläkelain voimaanpanolakiin.

Hallinto

Eduskunnan valitsevat tilintarkastajat totesivat tilivuodelta 2005 suorittamansa tilintarkastuksen yhteenvedossa pitävänsä Suomen Pankin strategian, organisaation ja toiminnanohjausjärjestelmän kehittämistoimia oikeasuuntaisina. Tilintarkastajat pitivät perusteltuna tasepolitiikan tarkistusta, jonka mukaan tavoitteena on vakaa voitonjako pankin vakavaraisuutta vaarantamatta. *Pankkivaltuusto piti tehtyjä kehittämistoimenpiteitä perusteltuina ja tarkistettua tasepolitiikkaa hyvänä.*

Korkein hallinto-oikeus antoi 23.8.2006 päätöksen tasa-arvoeläkkeen eläkepalkan laskenta-perustetta koskevasta valituksesta, joka kohdistui pankkivaltuuston vuonna 1998 vahvistamaan eläkesäännön muutokseen. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi valituksen.

Johtokunta

Pankkivaltuusto päätti kokouksessaan 29. syyskuuta valintaperusteista johtokunnan jäsenen viran täyttämiseksi ja käynnisti virkaanilmoittautumismenettelyn. Kokouksessaan 27. lokakuuta pankkivaltuusto esitti, että valtioneuvosto ryhtyisi toimenpiteisiin, että Suomen Pankin johtokunnan jäsenen avoimeen virkaan nimitetään johtokunnan jäsen, varatuomari, kauppatieteiden maisteri, Pentti Kalevi Hakkarainen 1.2.2007 alkaen. Valtioneuvosto päätti esittää tasavallan presidentille pankkivaltuuston esityksen mukaisesti Hakkarasta. Tasavallan presidentti nimitti Hakkaraisen johtokunnan jäsenen virkaan viiden vuoden toimikaudeksi 1.2.2007 alkaen.

Kertomusvuoden päättyessä johtokunnan jäsenillä oli seuraavat viranhoitoon liittyvät jäsenyydet:

Johtokunnan puheenjohtaja *Erkki Liikanen*
Euroopan keskuspankin neuvosto ja yleisneuvosto, jäsen
Kansainvälinen valuuttarahasto, hallintoneuvoston jäsen

Johtokunnan varapuheenjohtaja *Matti Loukoski*
Rahoitustarkastus, johtokunnan puheenjohtaja
Vakuutusvalvontavirasto, johtokunnan jäsen
Euroopan keskuspankin neuvosto, pääjohtajan varajäsen
Kansainvälinen valuuttarahasto, hallintoneuvoston varajäsen

Johtokunnan jäsen *Sinikka Salo*
Euroopan keskuspankkijärjestelmä, kansainvälisten suhteiden komitea (IRC), jäsen

Johtokunnan jäsen *Pentti Hakkarainen*
Euroopan unionin talous- ja rahoituskomitea (EFC), jäsen.

Lisäksi johtokunnan jäsenillä oli muita sivutoimia ja luottamustehtäviä, jotka pankkivaltuusto on Suomen Pankista annetun lain (214/1998) 17 §:n nojalla hyväksynyt.

Pankkivaltuuston kokoonpano

Pankkivaltuutettuina toimivat vuoden 2006 alkaessa seuraavat eduskunnan valitsijamiesten valitsemat henkilöt:

Ala-Nissilä, Olavi, kauppatieteiden maisteri
Backman, Jouni, yhteiskuntatieteiden ylioppilas

Kanerva, Ilkka, valtiotieteiden maisteri
Alho, Arja, valtiotieteiden tohtori
Andersson, Janina, valtiotieteiden maisteri
Anttila, Sirkka-Liisa, hallintonsaari
Kalli, Timo, maanviljelijä
Katainen, Jyrki, yhteiskuntatieteiden maisteri
Korhonen, Martti, pääluottamusmies.

Puheenjohtajana toimi pankkivaltuutettu Olavi Ala-Nissilä ja varapuheenjohtajana pankkivaltuutettu Jouni Backman. Työjaoston kolmantena jäsenenä toimi pankkivaltuutettu Ilkka Kanerva.

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäseneksi nimitetyn Olavi Ala-Nissilän edustajatoimi päättyi. Eduskunta myönsi pyynnöstä vapautuksen pankkivaltuuston jäsenyydestä valtiotieteiden maisteri Ilkka Kanervalle, maanviljelijä Timo Kallille ja hallintonsaari Sirkka-Liisa Anttilalle. Toimittamissaan täydennysvaaleissa eduskunta valitsi maaliskuun 8. päivänä valtiotieteiden maisteri *Mari Kiviniemen* Ala-Nissilän sijaan, maaliskuun 14. päivänä valtiotieteiden maisteri *Jyri Häkämiehen* Kanervan sijaan, huhtikuun 28. päivänä agronomi *Eero Lankian* Kallin sijaan ja toukokuun 17. päivänä levyseppä-hittisaaja *Markku Kosken* Anttilan sijaan pankkivaltuutettujen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Kokouksessaan 24. maaliskuuta pankkival-

tuusto valitsi puheenjohtajakseen valtiotieteiden maisteri *Mari Kiviniemen*.

Pankkivaltuuston sihteerinä toimi varatuomari *Anton Mäkelä* ja neuvonantajana valtiotieteiden tohtori *Jaakko Kiander*.

Tilintarkastajat

Eduskunta toimitti 7. helmikuuta Suomen Pankin tilintarkastajien ja heidän varajäsentensä vaalin ja valitsi tilintarkastajiksi vuoden 2006 tilejä tarkastamaan seuraavat henkilöt:

Bryggare, Arto, kansanedustaja
Vanhanen, Veli, KHT
Kiviranta Esko, kansanedustaja
Koskela, Markku, KHT
Seppälä, Timo, kansanedustaja.

Tilintarkastajien varajäsenet:

Paatero, Sirpa, kansanedustaja
Kuusiola, Arto, KHT
Lintilä, Mika, kansanedustaja
Kauppinen, Keijo, KHT
Nepponen, Olli, kansanedustaja.

Tilintarkastajat valitsivat 4. toukokuuta puheenjohtajakseen kansanedustaja *Timo Seppälän* ja ottivat sihteerikseen professori *Kalervo Virtasen*.

Tilintarkastus

Vuoden 2005 valtiopäivillä valitut tilintarkastajat, kansanedustaja *Timo Seppälä*, kansanedustaja *Arto Bryggare*, kansanedustaja *Esko Kiviranta*, professori, KHT *Markku Koskela*, ja kauppatieteiden kandidaatti, KHT *Veli Vanhanen* suorittivat 20.–23. maaliskuuta Suomen Pankin tilinpäätöksen ja kirjanpidon sekä hallinnon tarkastuksen tilivuodelta 2005.

KHT-yhteisö Ernst & Young suoritti Euroopan keskuspankkijärjestelmän perussäännön artiklan 27 mukaisen pankin kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastuksen, josta laadittuun raporttiin tilintarkastajat perehtyivät. Tilintarkastajien lausunnon mukaisesti pankkivaltuusto vahvisti kokouksessaan 24. maaliskuuta pankin tuloksen ja taseen vuodelta 2005.

RAHOITUSTARKASTUS

Johdanto

Vuonna 2003 heinäkuun 1. päivänä voimaan tulleen lain (587/2003) mukaan Rahoitustarkastus toimii hallinnollisesti Suomen Pankin yhteydessä, mutta on päätöksenteossaan riippumaton pankista. Vastuu Rahoitustarkastuksen toiminnan yleisen tarkoituksenmukaisuuden ja tehokkuuden valvonnasta on pankkivaltuustolla ja yleinen ohjausvastuu Rahoitustarkastuksen johtokunnalla. Pankkivaltuuston tehtävänä on nimittää Rahoitustarkastuksen johtokunta. Johtokunta toimittaa pankkivaltuustolle vuotuisen kertomuksen Rahoitustarkastuksen toiminnasta ja vähintään kerran vuodessa kertomuksen toiminnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta⁶. Pankkivaltuusto voi harkintansa mukaisesti sisällyttää vuotuisen kertomuksen asioita tähän eduskunnalle annettavaan kertomukseen ja halutessaan käsitellä tavoitteista ja niiden toteutumisesta annettua johtokunnan kertomusta osana tätä kertomusta. Tällä tavoin on mahdollista saattaa yhteiskunnallisesti merkittävät Rahoitustarkastuksen toimintalinjaukset ja ratkaisut tarvittaessa myös eduskunnan keskustelun kohteeksi.

Lainsäädäntöuudistuksia

Kertomusvuonna on ollut käynnissä muutamia, vielä vuoden 2007 puolelle jatkuvia merkittäviä rahoitusmarkkinoita koskeva sääntelyhankkeita: vakavaraisuussääntelyuudistus sekä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin (MiFID) ja ns. avoimuusdirektiivin täytäntöönpano. Vakavaraisuus uudistusta ja ns. avoimuusdirektiivin täytäntöönpanoa koskevat lait annettaneen alkuvuon-

na 2007. MiFID-direktiivin täytäntöönpanoa koskevan lain antaminen ja voimaantulo ajoittuivat puolestaan loppuvuoteen 2007.

Kertomusvuonna annettiin julkisia ostotarjouksia koskevan direktiivin täytäntöönpanoa koskeva laki, ja se tuli voimaan heinäkuun 2006 alusta. Jäsenvaltioiden säännösten yhdenmukaistaminen helpottaa julkisten ostotarjousten toteuttamista Euroopan unionissa, mikä on omiaan lisäämään myös suomalaisten arvopaperimarkkinoiden tehokkuutta. Lainsäädännön lähtökohtana ovat erityisesti kohdeyhtiön arvopaperinhaltijoiden tasavertainen kohtelu sekä kattava tiedonantovelvollisuus.

Hallinto

Eduskunnan valitsevat tilintarkastajat pitivät tilivuodelta 2005 suorittamansa tilintarkastuksen yhteenvedossa tärkeänä, että ryhdytään toimenpiteisiin Rahoitustarkastuksen toimintaedellytysten ja rahoituksen turvaamiseksi muuttuvissa olosuhteissa. *Pankkivaltuusto on kokouksessaan 15.12.2006 vastaanottanut tiedoksi Suomen Pankin johtokunnan kannanoton ja sen liitteenä Rahoitustarkastuksen lausunnon.*

Pankkivaltuustossa keskusteltiin julkisuudessa esillä olleista ajatuksista ja näkökohdista Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston yhdistämiseksi. Pankkivaltuuston työjaosto sai asiasta selvityksen käynnistäessään Rahoitustarkastuksen johtajan valintaa.

Rahoitustarkastuksen johtajana toimi kauppatieteiden maisteri *Kaarlo Jännäri*.

Pankkivaltuusto päätti kokouksessaan 13. syyskuuta valintaperusteista Rahoitustarkastuksen johtajan viran täyttämiseksi ja käynnisti virkaanilmoittautumismenettelyn. Kokouksessaan 13. lokakuuta pankkivaltuusto esitti, että valtioneuvosto ryhtyisi toimenpiteisiin, että Rahoitustarkastuksen johtajan avoimeen virkaan nimitetään varatuomari, ekonomi Hilikka Liisa Anneli

⁶ Rahoitustarkastuksen toimintakertomus ja johtokunnan kertomus pankkivaltuustolle ovat saatavissa Ratan kotisivulta <http://www.rahoitustarkastus.fi/Fin/Tiedotus/etusivu.htm>.

Tuominen ajanjaksoksi 1.2.2007–31.1.2012. Valtioneuvosto päätti esittää tasavallan presidentille pankkivaltuuston esityksen mukaisesti Tuomista. Tasavallan presidentti nimitti Tuomisen Rahoitustarkastuksen johtajan virkaan viiden vuoden määräajaksi 1.2.2007 alkaen.

Kertomusvuoden ensimmäisellä puoliskolla Rahoitustarkastuksen johtokunnan puheenjohtajana toimi Suomen Pankin ehdotuksesta jäseneksi nimitetty Suomen Pankin johtokunnan varapuheenjohtaja *Matti Louekoski*, varajäsenenään osastopäällikkö *Heikki Koskenkylä*. Varapuheenjohtajana toimi valtiovarainministeriön ehdotuksesta jäseneksi nimitetty lainsäädäntöjohtaja *Pekka Laajanen*. Muut johtokunnan jäsenet olivat valtiovarainministeriön ehdotuksesta jäseneksi nimitetty finanssineuvos *Heikki Solttila* ja varajäseneksi nimitetty lainsäädäntöneuvos *Ilkka Harju*, sosiaali- ja terveysministeriön ehdotuksesta jäseneksi nimitetty ylijohtaja *Tarmo Pukkila* ja varajäseneksi nimitetty hallitusneuvos *Katriina Lehtipuro*, sekä rahoitustarkastuslain nojalla Rahoitustarkastuksen johtaja *Kaarlo Jännäri* ja Vakuutusvalvontaviraston ylijohtaja *Hely Salomaa*. Kokouksessaan 31.5.2006 pankkivaltuusto nimitti Rahoitustarkastuksen johtokunnan uudeksi kolmivuotiskaudeksi 1.7.2006 alkaen. Nimitetyksi tuli sama johtokunta siten tarkistettuna, että sosiaali- ja terveysministeriön ehdotuksesta varajäseneksi Lehtipuron tilalle nimitettiin apulaisosastopäällikkö *Carin Lindqvist-Virtanen*.

Johtokunnan sihteerinä toimi kertomusvuonna Rahoitustarkastuksen päälakimies *Markku Lounatvuori*.

Rahoitusmarkkinoiden vakaus ja rahoitustarkastuksen toiminta

Rahoitustarkastuksen (Rata) toiminnan tavoitteena on rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaaminen ja luottamuksen säilyminen rahoitusmarkkinoiden toimintaan. Rahoitustarkastus valvoo mm. pankkien, sijoituspalveluyritysten, rahastoyhtiöiden ja pörssin toimintaa ja taloudellista tilaa. Rahoitustarkastus valvoo myös, miten listayhtiöt noudattavat tiedonantovelvollisuuttaan. Ratan tehtävänä on valvoa sen valvottavaksi säädettyjen ja muiden rahoitusmarkkinoilla toimivien toimintaa laissa säädetyllä tavalla. Lisäksi Ratan tehtävänä on ohjata rahoitusmarkkinoilla toimivia noudattamaan toiminnassaan hyviä menettelytapoja sekä edistää tietämystä rahoitusmarkkinoista.

Rata arvioi omassa vuosikertomuksessaan, että Suomen rahoitusmarkkinoiden tila pysyi hyvänä ja vakaana vuonna 2006. Ratan mukaan Suomen rahoitusjärjestelmän kyky kestää häiriöitä on hyvä ja suomalaiset pankit ovat kansainvälisessä vertailussa varsin vakavaraisia. Luottoriskien havaittiin kuitenkin jonkin verran kasvaneen pitkällä aikavälillä.

Eduskunnan pankkivaltuusto yhtyy Ratan näkemykseen Suomen rahoitusmarkkinoiden vakaudesta ja pankkien hyvästä tilasta. Samalla pankkivaltuusto haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota niihin kasvaviin riskeihin, joita pitkään jatkuneesta luottokannan nopeasta kasvusta voi seurata.

Rahoitusmarkkinoiden kehitys kertomusvuoden aikana

Vuosi 2006 oli rahoitusmarkkinoiden kannalta varsin suotuisa niin Suomessa kuin muuallakin. Vakautta uhkaavia kriisejä ei ilmaantunut. Luottamus rahoitusmarkkinoiden toimintaan oli hyvä. Suomalaiset pankit ovat kansainvälisessä vertailussa edelleen varsin vakavaraisia. Pankkisektorin vakavaraisuus säilyi keskimäärin varsin vahvana, ja tappiopuskurit olivat pankkien riskeihin nähden riittävät. Valvottavien riskienhallinta oli pääosin tyydyttävästi järjestetty. Suomalaisilla pankeilla oli luottotappioita ja järjestämättömiä saatavia erittäin vähän. Pankkien kannattavuus oli hyvä.

Vaikka rahoitusmarkkinoiden ja pankkien tila oli hyvä, rahoitusmarkkinoiden kehityksessä oli aiempaa enemmän huolestuttavia piirteitä. Merkittävin näistä oli asuntoluottojen kysynnän ja tarjonnan nopean kasvun jatkuminen. Asunto- ja kulutusluottojen kasvu jatkui kertomusvuonna edelleen ripeänä. Luottokannan kasvu ei ole aiheuttanut pankeille merkittäviä tappioita, mutta havainnot luottosalkkujen laadun heikkenemisestä ja vakuusvajeista ovat lisääntyneet jonkin verran. Pankkien asuntoluottomarginaalit ovat olleet hyvin kapeat. Luottojen hinnoittelussa ei ole kotitalousasiakkaiden tapauksessa juuri otettu huomioon riskejä. Rata kehotti valvottavia ottamaan huomioon marginaalien kapeudesta aiheutuvat pidemmän aikavälin riskit, kehittämään riskiperusteista hinnoittelua sekä omalta osaltaan huolehtimaan, että asiakkaat eivät ylivelkaantuisi.

Pankkivaltuusto kiinnitti kertomuksessaan vuodelta 2005 huomiota niihin velallisille ja koko kansantaloudelle aiheutuviin riskeihin, joita lainakannan nopeaan kasvuun ja erityisesti aiem-

paa suurempiin asuntolainoihin liittyy. Tämän seurauksena Rahoitustarkastus lisäsi vuonna 2006 resursseja valvontaan. Erityisesti pankkien asuntoluottoihin ja muihin kotitalousluottoihin liittyviä luottoriskejä tarkastettiin. Tarkastuksissa havaittiin, että luottoja myönnettiin suositettua pienemmin marginaalein, asiakkaiden maksuvarasta tingittiin ja vakuusvaatimuksissa joustettiin. Rahoitustarkastus muistutti pankeille, että luottoriskien hallintaa koskevan Rahoitustarkastuksen standardin vaatimuksia tulee noudattaa. Pankkien huomiota kiinnitettiin marginaalien kapeudesta aiheutuviin pidemmän aikavälin riskeihin ja pankkeja kehoitettiin varautumaan suhdannevaihteluihin. Pankkeja muistutettiin myös hyvästä pankkitavasta, jonka mukaan pankkien ei omalla toiminnallaan pidä edistää asiakkaiden livelkaantumista.

Korkomarginaalien supistumisesta huolimatta pankkisektorin kannattavuus säilyi vuonna 2006 hyvänä ja vakavaraisuus vahvana. Ratan valvottavien vakavaraisuus ja riskinkantokyky olivat edelleen hyvät, vaikka pankkien vakavaraisuussuhdeluvut heikkenivätkin vuonna 2006 hienoisesti.

Ratan resursseja kohdistettiin kertomusvuonna erityisesti luottoriskin ja sen hallinnan, operatiivisen riskin sekä sisäisen valvonnan laadun tarkastamiseen sekä raportointiin ja Rahoitustarkastuksen riskianalyyseihin kehittämiseen. Pankkien luottoriskien havaittiin jonkin verran kasvaneen pitkään jatkuneen luottokannan kasvun vuoksi, mutta valvottavien riskinkantokyky on säilynyt hyvänä. Valvottaville on annettu palautetta menettelytavoista luottomarkkinoilla sekä edellytetty valvottavilta riskienhallinnan puutteiden korjaamista.

Rahoitustarkastuksen toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Rahoitusmarkkinoiden vakaus perustuu rahoituspalveluiden tarjoajien taloudellisten toimintaedellytysten säilymiseen ja riittävään kykyyn kestää ulkoisia markkinahäiriöitä. Rahoitustarkastus arvioi riskinkantokyvyn riittävyttä ja alalla toimivien yritysten hallinnon luotettavuutta. Viime vuosina valvottavien vakavaraisuus ja riskinkantokyky ovat Ratan arvion mukaan olleet hyvät. Lisäksi valvottavien sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat toimineet kohtuullisesti.

Rahoitustarkastuksen käsityksen mukaan listayhtiöt noudattavat tiedonantovelvollisuuttaan tällä hetkellä Suomessa vähintäänkin ty-

dyttävästi. Tarkastus- ja valvontahavaintojen perusteella voi päätellä, että valvottavien menettelytavat ovat tällä hetkellä pääosin asianmukaiset.

Sijoittajainformaatioissa on vielä kehitettävää. Rahoitustarkastuksen tekemän selvityksen mukaan listayhtiöiden IFRS-tilinpäätösten laatu on vaihteleva ja yhtiöillä on näiden säännösten mukaisissa tilinpäätöksissä vielä kehitettävää. Listayhtiöt puolestaan noudattavat arvopaperimarkkinalainsäädännön mukaista tiedonantovelvollisuuttaan vähintään tyydyttävästi. Tiedottamisen laiminlyöntitapaukset ovat olleet yksittäisiä. Tiedottamisessa oli edelleen huomattavia yhtiökohtaisia eroja, mutta merkittäviä epäkohtia ei havaittu. Listayhtiöitä ohjeistettiin ja niille annettiin arvopaperimarkkinalainsäädännön tiedonantovelvollisuutta koskevien säännösten muutoksia koskevaa koulutusta.

Rahoitustuotteita koskeva sijoittajainformaatio on pääasiassa hyvää tasoa. Kuitenkin erityisesti strukturoitujen tuotteiden ja uusien, monimutkaisten rahastotuotteiden selkeydessä on Ratan mukaan edelleen parannettavaa.

Peruspankkipalveluiden hinnoittelu muuttui kertomusvuonna jonkin verran. Pankkivaltuusto kiinnitti kertomuksessaan vuodelta 2005 huomiota pankkipalvelumaksuihin ja toivoi, että Rahoitustarkastus seuraa pankkien palvelumaksujen tasoa ja kohtuuhintaisten pankkipalvelujen saatavuutta. Rahoitustarkastus teki peruspankkipalveluiden saatavuudesta ja hinnoittelusta vuonna 2006 kaksi selvitystä. Vaikka palveluiden hintoihin oli tullut korotuksia, pankkipalveluja on selvityksen mukaan edelleen saatavissa kohtuulliseen hintaan, eikä palvelujen saatavuudessa ole ilmennyt ongelmia. Joidenkin palveluiden hinnat ovat suhteellisen kalliita, mutta myös vaihtoehtoisia edullisempia toimintatapoja on olemassa.

Nopeasti yleistyneen pikalainauksen sääntelyn ja valvonnan tarvetta alettiin selvittää kertomusvuoden aikana. Rahoitustarkastus on tehnyt selvityksiä pikalainauksesta ja julkaissut verkkosivustossaan siihen liittyvää tietoa. Rahoitustarkastus tukee viranomaisten yhteisiä ponnisteluja pikalainoihin liittyvien epäkohtien ja lainsäädännön muutostarpeiden selvittämiseksi.

Ratan poliisille antamien tutkintapyyntöjen määrä kasvoi vuonna 2006. Rahoitustarkastus teki epäillyistä arvopaperimarkkinoiden väärinkäyttötapauksista poliisille kolme tutkintapyyntöä, kun edellisellä vuonna tutkintapyyntöjä tehtiin yksi. Myös Rahoitustarkastuksessa tutkittujen tapausten määrä kasvoi edellisvuoti-

sesta. Merkittävin syy tutkittujen tapausten lukumäärän kasvuun oli se, että monien sääntelyuudistusten valmistuttua Rahoitustarkastuksella oli mahdollisuus kohdentaa enemmän resursseja valvontaan ja lisätä säännönmukaista tutkintaansa. Myös markkinaosapuolilta tulneiden ilmoitusten määrä on vaikuttanut tutkittavien tapausten määrään.

Rahoitustarkastus on edellisvuosien tapaan toiminut yhteistyössä poliisin ja syyttäjäviranomaisten kanssa. Rahoitustarkastuksessa on myös ollut kaksi poliisin edustajaa työkierrossa. Yksi tutkintapyyntö koski epäiltyä tiedonantovelvollisuuden laiminlyöntiä ja kaksi sisäpiiritiedon väärinkäyttöä. Rahoitustarkastuksen tutkimien tapausten määrä kasvoi merkittävästi vuonna 2006. Tutkintamäärää pystyttiin lisäämään, koska Rahoitustarkastuksella oli sääntelyuudistusten valmistuttua mahdollisuus kohdentaa resursseja entistä enemmän valvontaan ja lisätä säännönmukaista tutkintaansa.

Kansainvälinen kehittämis- ja valvontayhteistyö

Rahoitustarkastus on panostanut huomattavasti resursseja Basel II -vakavaraisuusuudistuksen luotettavaan ja tehokkaaseen käyttöön ottoon aikataulun mukaisesti sekä valvottavissa että omassa valvontatoiminnassaan. Rahoitustarkastuksen Basel II -standardit valmistuivat kertomusvuoden aikana aikataulussa. Tiedotustilaisuuksia ja valvontakäyntejä järjestettiin runsaasti. Valvottavien sisäisten mallien hyväksyminen ja raportoinnin uudistaminen vaativat Rahoitustarkastukselta erityisen paljon resursseja.

Rahoitustarkastus on tiivistänyt yhteistyötään Vakuutusvalvontaviraston kanssa monella alueella, ja kotimaisten rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnan sisältöä on kehitetty yhteistyössä. Valvontaa kehitetään edelleen voimakkaasti. Monessa maassa toimivien pankkikonsernien valvontayhteistyöhön Pohjoismaiden ja Baltian maiden valvojen kanssa on myös panostettu runsaasti resursseja. Yhteistyötä on tehty etenkin Nordean ja Sammon valvonnessa. Tämän yhteistyön tiivistäminen edelleen on olennaista Suomen rahoitusmarkkinoiden vakauden valvonnan kannalta. Yhteistyön tarve lisääntyi entisestään, kun Sampo-konsernin pankkitoiminta myytiin tanskalaiselle Danske Bankille vuoden 2006 lopulla.

Rahoitustarkastus on pyrkinyt vaikuttamaan siihen, että EU:n valvontamallissa otettaisiin entistä paremmin huomioon muutokset valvotta-

vien rakenteissa. EU:ssa onkin tunnustettu Suomen tärkeänä pitämä näkökulma isäntävaltion roolista omien markkinoidensa vakauden valvonnessa, kriisinhallinnassa ja talletussuojakysymyksissä. Nykyiseen koti- ja isäntävaltioiden vastuun perusjakoon ei kuitenkaan olla lyhyellä aikavälillä puuttumassa, vaan toimintaympäristön muutoksiin reagoidaan lisäämällä käytännön yhteistyötä. Rahoitustarkastus pyrkii vaikuttamaan tähän työhön, jotta sen edellytykset vastata Suomen rahoitusmarkkinoiden vakaudesta säilyvät myös markkinarakenteiden jatkuvasti muuttuessa.

Valvojen välisellä yhteistyöllä ei pystytä kompensoidaan sitä tosiasiaa, etteivät kaikki rahoitusmarkkinoiden toiminnot enää ole suoraan kansallisen valvojan toimivallan alaisia. Toimintojen ulkoistaminen ja toiminnan laajentaminen yli perinteisten rajojen on lisääntynyt ja omalta osaltaan kasvattanut rahoitusjärjestelmän riskialttiutta. Tämä koskee erityisesti Suomea, jossa kaksi suurta pankkia ja arvopaperipörssi ovat ulkomaisessa omistuksessa.

Monista käytännön esteistä huolimatta Euroopan rahoitusmarkkinoiden yhdentymisen tulee jatkumaan ja yritysjärjestelyt maiden rajojen yli lisääntyvät. EU:n uusien jäsenmaiden rahoitussektorit ovat suurelta osin ulkomaisessa omistuksessa. Suomessa Nordean ja Helsingin pörssin kuuluminen Ruotsia ja Sampo-pankin Tanskaa juridisena kotipaikkanaan pitäviin konserneihin synnyttää kysymyksiä kansallisen valvonnan mahdollisuuksista edistää vakautta ja luottamusta tehokkaasti. Pohjoismaissa tarvitaan tiivistä valvontayhteistyötä, koska monikansallisten pankkien riskit eivät ole yhden valvojan hallittavissa. Ratan on seurattava Suomen rahoitusmarkkinoiden vakautta riippumatta niillä toimivien yritysten omistusohjasta.

Rahoitustarkastuksen toiminnan yleinen tehokkuus ja voimavarojen riittävyys

Rahoitusmarkkinoiden valvonnan tehokkuus- ja osaamisvaatimukset ovat kasvaneet viime vuosina. Samanaikaisesti Rahoitustarkastuksen uudet tehtävät ja valvonnan uudistukset luovat paineita sen voimavarojen käyttöön ja riittävyyteen.

Rahoitustarkastuksen uusia tehtäviä ovat olleet listayhtiöiden tilinpäätösten valvonta, vuonna 2003 ratalakiin tullut velvoite edistää yleisön tietämystä rahoitusmarkkinoista ja vuonna 2006 päätökseen saatu vakavaraisuusuudistus (ns. Ba-

sel II). Ratan voimavaroja sitoutuu myös kansainväliseen yhteistyöhön mm. Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komiteassa (CESR) ja Euroopan pankkivalvojen komiteassa (CEBS).

Rata onnistui kertomusvuoden aikana sopeutumaan muuttuneeseen tehtäväkenttään ilman henkilöstömäärän kasvattamista. Lisäresursseja ei rekrytoitu kertomusvuoden aikana. Tehokkuutta ja osaamista on pystytty lisäämään koulutuksella, korvaavilla rekrytoinneilla ja työkiertoilla. Resurssien riittävyys on kuitenkin jatkuva haaste Rahoitustarkastukselle. Rahoitusmarkkinoiden hyvän työtilanteen vuoksi kokeneiden asiantuntijoiden rekrytoiminen on vaikeutunut, mikä on osaltaan kasvattanut merkittävästi henkilöriskejä.

Rahoitustarkastuksessa on tehty varautumissuunnitelmia ja vaihtoehtoisia sopeuttamisratkaisuja sen varalle, että markkinarakenteiden muutokset vaikuttavat Rahoitustarkastuksen tulopohjaan.

Eduskunnan pankkivaltuuston arvio Ratan toiminnasta

Ratalaki säätää eduskunnan pankkivaltuustolle vastuun valvoa Ratan toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta. Tarkoituksenmukaisuuden valvonnalla tarkoitetaan sen arvioimista, miten Ratan toiminnan laissa säädetty tavoite on toteutunut siltä osin kuin Rata on voinut siihen tehtävänsä puitteissa vaikuttaa. Toiminnan yleisen tehokkuuden valvonnalla tarkoitetaan erityisesti Ratan henkilöstömäärän ja talousarvion yleisen kehityksen seuranta suhteessa Ratan tehtäviin.

Rata on oman arvionsa mukaan toiminnallaan edistänyt markkinoiden toimintavarmuutta

ja valvottavien toimijoiden hallinnon luotettavuutta. Ratan mukaan sen valvottavien riskinkantokyky suhteessa niiden ottamiin riskeihin on riittävä ja suomalaiset pankit kansainvälisessä vertailussa varsin vakavaraisia. Tämän vuoksi Suomen rahoitusjärjestelmän kyky kestää on varsin tyydyttävä. *Pankkivaltuuston mielestä tämä arvio on perusteltu.*

Eduskunnan pankkivaltuusto katsoo, että Rata on toiminnallaan edistänyt rahoitusmarkkinoiden toimintavarmuutta ja valvottavien hallinnon luotettavuutta.

Pankkivaltuusto yhtyy myös Ratan näkemykseen Suomen rahoitusmarkkinoiden vakaudesta ja pankkien hyvästä tilasta. Pankkien vakavaraisuus on erinomainen ja luotto- ja korkoriskit ovat hallinnassa, joskin riskit ovat luottokannan pitkään jatkuneen nopean kasvun vuoksi lisääntyneet. Tämän vuoksi pankkivaltuusto haluaa edellisvuosien tapaan kiinnittää huomiota niihin velallisille ja koko kansantaloudelle aiheutuviin riskeihin, joita nopeaan lainakannan kasvuun ja erityisesti aiempaa suurempiin asuntolainoihin liittyy.

Pankkivaltuusto katsoo, että Ratan resurssit ovat sen perustehtävää ajatellen sopivalla tasolla. Suurten Suomessa toimivien pankkien siirtyminen ulkomaiseen omistukseen voi kuitenkin johtaa tilanteen muuttumiseen.

Pankkivaltuusto on kiinnittänyt huomiota pankkipalvelumaksuihin, ja Rata on seurannut niiden kehitystä ja pankkipalvelujen saatavuutta. Pankkivaltuusto toivoo, että tätä seurantaa jatketaan.

Matkapuhelimella tilattavien korkeakorkoisten pikaluottojen määrä samoin kuin näistä luotoista seuranneet maksuhäiriöt lisääntyivät voimakkaasti kertomusvuoden aikana. Pankkivaltuusto toivoo, että Rata selvittää mahdollisuudet säädellä pikaluottoliiketoimintaa lainsäädännön avulla.

Helsingissä 30. päivänä maaliskuuta 2007

MARI KIVINIEMI

**JOUNI BACKMAN
ARJA ALHO
JYRKI KATAINEN
MARKKU KOSKI**

**JYRI HÄKÄMIES
JANINA ANDERSSON
MARTTI KORHONEN
EERO LANKIA**

Anton Mäkelä

